

**Η χειραγώγηση αγώνων στο άθλημα του ποδοσφαίρου μέσω της νομολογίας του
CAS και των διατάξεων της Σύμβασης Μακόλεν**

Του Κωνσταντίνου Τερζόπουλου

**Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται στο καθηγητικό σώμα
για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης Διπλώματος
Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και
Επιχειρήσεων» του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του
Παν/μίου Πελοποννήσου στην κατεύθυνση «Μάνατζμεντ Αθλητικών
Οργανισμών & Επιχειρήσεων»**

**Σπάρτη
(2022)**

Εγκεκριμένο από την Εξεταστική Επιτροπή:

Επιβλέπων: Μάριος-Δανιήλ Παπαλουκάς, Καθηγητής

2^ο Μέλος: Δουβής Ιωάννης, Καθηγητής

3^ο Μέλος: Στρίγκας Αθανάσιος, Καθηγητής

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 18 (Λόγοι και διαδικασία διαγραφής από το ΠΜΣ) του Κανονισμού Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δηλώνω υπεύθυνα ότι για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής μου Εργασίας (ΜΔΕ) δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από εφημερίδα ή περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Ημερομηνία: 15/10/2022

Ο Δηλών
Κωνσταντίνος Τερζόπουλος

(Υπογραφή)

Copyright © Κωνσταντίνος Τερζόπουλος, 2022

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ABSTRACT.....	7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	9
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ.....	9
ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ.....	10
ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	10
ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	11
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	11
ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ.....	12
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ.....	12
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	14
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	19
ΑΙΤΙΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ.....	19
ΤΟ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ(Court of Arbitration of Sports).....	20
Arbitrage TAS 98/185 Royal Sporting Club Anderlecht / UEFA, sentence du 22 juillet 1998	20
CAS 2009/A/1920 FK Pobeda, Aleksandar Zabrcanec, Nikolce Zdraveski v/ UEFA.....	21
Arbitration CAS 2010/A/2172 O. v. Union des Associations Européennes de Football (UEFA), award of 18 January 2011	23
Arbitration CAS 2013/A/3062 Kevin Sammut v. Union of European Football Associations (UEFA), award of 28 May 2014	23
Arbitration CAS 2013/A/3256 Fenerbahçe Spor Kulübü v. Union des Associations Européennes de Football (UEFA), award of 11 April 2014 (operative part of 28 August 2013).....	26
Arbitration CAS 2013/A/3297 Public Joint-Stock Company “Football Club Metalist” v. Union des Associations Européennes de Football (UEFA) & PAOK FC, award of 29 November 2013.....	28
CAS 2014/A/3625 Sivasspor Kulübü v. UEFA.....	31

Arbitration CAS 2014/A/3628 Eskişehirspor Kulübü v. Union of European Football Association (UEFA), award of 2 September 2014 (operative part of 7 July 2014).....	33
Arbitration CAS 2016/A/4642 Phnom Penh Crown Football Club v. Asian Football Confederation (AFC), award of 6 December 2016 (operative part of 19 August 2016).....	35
Arbitration CAS 2016/A/4650 Klubi Sportiv Skenderbeu v. Union Européenne de Football Association (UEFA), award of 21 November 2016 (operative part of 6 July 2016).....	36
Arbitration CAS 2017/A/5272 KF Skënderbeu v. Albanian Football Association (AFA), award of 13 April 2018.....	38
Arbitration CAS 2017/A/5173 Joseph Odartei Lamptey v. Fédération Internationale de Football Association (FIFA), award of 4 December 2017 (operative part of 2 August 2017).....	42
Arbitration CAS 2018/A/5734 KS Skënderbeu v. Union des Associations Européennes de Football (UEFA), award of 12 July 2019.....	44
Arbitration CAS/5800/2018/ Samir Arab v. Union Européenne de Football Association (UEFA), award of 14 November 2018 (operative part of 16 August 2018).....	45
Arbitration CAS 2018/A/5500 Lao Toyota Football Club v. Asian Football Confederation(AFC), award of 12 June 2018 (operative part of 17 January 2018).....	46
Arbitration CAS 2018/A/6075 Igor Labuts v. Football Association of Ireland (FAI), award of 17 July 2020.....	47
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	50
ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΑΚΟΛΕΝ.....	51
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ.....	65
ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ.....	67
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	68

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τερζόπουλος Κωνσταντίνος: Η χειραγώγηση αγώνων στο άθλημα του ποδοσφαίρου μέσω της νομολογίας του CAS και των διατάξεων της Σύμβασης Μακόλεν
(Με την επίβλεψη του Παπαλουκά Μάριο-Δανιήλ, Καθηγητή)

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το φαινόμενο της χειραγώγησης αγώνων στο άθλημα του ποδοσφαίρου μέσω των αποφάσεων του Διαιτητικού Δικαστηρίου του Αθλητισμού (CAS) και των διατάξεων της Σύμβασης Μακόλεν. Η ανάλυση των αποφάσεων του CAS αποτυπώνει τον τρόπο αντιμετώπισης του φαινομένου από το αθλητικό στερέωμα, ενώ η εμβάθυνση σε συγκεκριμένες διατάξεις της Σύμβασης επιχειρεί να αναδείξει πέραν των κρατικών μέτρων σε κατασταλατικό επίπεδο, ένα μελλοντικό ορίζοντα πρόληψης του φαινομένου και ένα διορθωτικό πλέγμα των ήδη υφιστάμενων μέτρων. Η εξέταση των δύο ερευνητικών πυλώνων πραγματώνεται μέσω προτάσεων υιοθέτησης βελτιωμένων πρακτικών ακεραιότητας και εξαχθέντων συμπερασμάτων εκ της αλληλεπίδρασής τους.

Λέξεις κλειδιά: *Χειραγώγηση αγώνων, Νομολογία CAS, Σύμβαση Μακόλεν*

ABSTRACT

Terzopoulos Konstantinos: Match manipulation in the sport of football through the decisions of the Court of Arbitration for Sport (CAS) and the provisions of the Macolin Convention.

(With the supervision of Papaloukas Marios-Daniil, Professor)

This paper deals with the phenomenon of match manipulation in the sport of football through the decisions of the Court of Arbitration for Sport (CAS) and the provisions of the Macolin Convention. The analysis of CAS decisions captures the way the phenomenon is dealt with by the sports arena, while the in-depth analysis of specific provisions of the Convention attempts to highlight, beyond state measures at a repressive level, a future horizon for the prevention of the phenomenon and a corrective grid of already existing measures. The examination of the two research pillars is carried out through proposals for the adoption of improved integrity practices and conclusions drawn from their interaction.

Keywords: Match fixing, CAS jurisprudence, Macolin Convention

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

- Court of Arbitration for Sport(CAS)
- Fédération Internationale de Football Association (FIFA)
- Union of European Football Associations (UEFA)
- World Anti-Doping Agency (WADA)
- Betting Detection Fraud System (BFDS)
- Διεθνές Συμβούλιο διαιτησίας για τον αθλητισμό (ICAS)
- Ευρωπαϊκή Ένωση(Ε.Ε)
- Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου(ΕΔΔΑ)
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου(ΕΣΔΑ)
- General Protection Data Regulation (GDPR)
- Athlete’s Blood Passport (ABP)
- Εθνική Πλατφόρμα Αθλητικής Ακεραιότητας (Ε.Π.ΑΘΛ.Α.)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μεγάλη προσωπικότητα του αθλητισμού Jacques Rogge είχε αναφέρει κάποτε ότι ο αντίκτυπος της χειραγώγησης αγώνων και του παράνομου στοιχηματισμού στον αθλητικό ανταγωνισμό είναι μεγαλύτερος από τη φαρμακοδιέγερση(doping), διότι ο πρώτος επενεργεί στην ολότητα, ενώ η δεύτερη στο άτομο μεμονωμένα. Η διαφθορά στον αθλητισμό δε διαφέρει από τις υπόλοιπες μορφές πέραν του αθλητικού πλαισίου εμφάνισής της(Mravec,L.,2021).Η έλευση του νέου millenium σηματοδότησε τη γιγάντωση της χειραγώγησης αθλητικών εκδηλώσεων, λόγω της πληθώρας, δυσχερώς αποδείξιμων, στοιχηματικών επιλογών και ενός πεδίου που προσελκύει ποικίλα εγκληματικά μορφώματα προς επίτευξη παράνομου ιδίου ή ξένου κέρδους(Αιτιολογική Έκθεση για την κύρωση της Σύμβασης Μακόλεν από το ελληνικό κοινοβούλιο). Η χειραγώγηση των αγώνων θέτει εν αμφιβόλω την ουσία του κράτους δικαίου, διότι συνέχεται με εγκλήματα μείζονος ποινικής απαξίας και αποκλίνουσες κοινωνικές συμπεριφορές, δημιουργώντας παράλληλα μία αέναη, απειλητική συνθήκη για την ολότητα του αθλητικού γίγνεσθαι, αφού αναιρείται εν τοις πράγμασι άπασα η αξιακή υπόστασή του.(Αιτιολογική Έκθεση για την κύρωση της Σύμβασης Μακόλεν από το ελληνικό κοινοβούλιο).

Η χειραγώγηση αγώνων αποτελεί παθογένεια που ταλανίζει από αρχαιοτάτων χρόνων το διεθνές αθλητικό στερέωμα. Η ολοένα αυξανόμενη εξάπλωση του αθλητικού στοιχήματος και δη του παρανόμου, η μετάβαση στην εποχή του ψηφιακού μετασχηματισμού στον αθλητισμό, ο εγκληματογενής συγχρωτισμός ως προϊόν διείσδυσης εγκληματικών οργανώσεων στον αθλητικό χώρο με σκοπό τον προσπορισμό παράνομων οφελών σ' αυτές, η ύπαρξη τρίτων-ενδιαμέσων προσώπων μεταξύ των συλλόγων και των αθλητών, συγκροτούν ένα πυρήνα αιτιών που έχει προσδώσει χαρακτήρα παγκόσμιας μάλιστα στο φαινόμενο της χειραγώγησης αθλητικών εκδηλώσεων. Η απτή διάσταση του μεγέθους της χειραγώγησης αγώνων ποδοσφαίρου αποτυπώνεται αφενός στη νομολογία του CAS και αφετέρου στη νεοπαγή σύμβαση Μακόλεν που κυρώθηκε πρόσφατα από την ελληνική πολιτεία και ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Η φρενήρης εξάπλωση του φαινομένου της χειραγώγησης αγώνων στη σύγχρονη εποχή το έχει καταστήσει τεράστια απειλή για το αθλητικό οικοδόμημα, μεγαλύτερη

ακόμα και από τη φαρμακοδιέγερση, η οποία συνδέεται αιτιωδώς με το παρεχόμενο οικονομικό δέλεαρ, τη φύση και τις ιδιομορφίες του αθλήματος, την κατεχόμενη ιδιότητα του εμπλεκόμενου(π.χ αξιωματούχος αγώνα), το εύρος της κρατικής εποπτείας και τη χρονική συγκυρία τέλεσης μίας αγωνιστικής εκδήλωσης(π.χ τελευταίες αγωνιστικές ημέρες ενός πρωταθλήματος)(Carpenter, K.,2012). Η διείσδυση εγκληματικών ομάδων και η στοιχηματικών προεκτάσεων δράση τους κυρίως στο χώρο του ποδοσφαίρου, δε θα μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς το *modus operandi* χαρακτηριστικό του σκανδάλου χειραγωγημένων αγώνων στην Τουρκία ('Şike Davası'): την αρχική συνάντηση και την επιλογή αγώνων, στους οποίους υπάρχει ανταγωνιστική ισορροπία, τον εντοπισμό συμμετεχόντων παικτών και στις δύο ομάδες, τη διαπραγμάτευση του οικονομικού ανταλλάγματος με τους εμπλεκόμενους και την ύστερη του χειραγωγημένου αγώνα υλοποίηση της οικονομικής συμφωνίας (Yilmaz, S., Manoli, A. E., & Antonopoulos, G. A.,2019). Ευνοϊκός παράγοντας για τη δράση των εγκληματικών ομάδων συνιστά και η βραδυκίνητη πορεία των ερευνών, τα διαφορετικά νομικά πλαίσια αλλά και τα γλωσσικά προβλήματα που ανακύπτουν από το διασυνοριακό χαρακτήρα τους (Hill 2008a)

Σύμφωνα με τον αυθεντικό ορισμό του άρθρου 3,παράγραφος 1, περίπτωση δ' του Ν 4639/2019, δια του οποίου κυρώθηκε και ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Σύμβαση Magglingen/Macolin, ως χειραγώγηση αθλητικών αγώνων νοείται μια σκόπιμη συμφωνία, δια πράξεως ή παραλείψεως που στοχεύει στην αθέμιτη αλλοίωση του αποτελέσματος ή της εξέλιξης του αθλητικού αγώνα με σκοπό να άρει εν όλω ή εν μέρει την απρόβλεπτη φύση του προαναφερθέντος αθλητικού αγώνα με σκοπό την απόκτηση αδικαιολόγητου πλεονεκτήματος για τον ίδιο ή για άλλους. Ο ορισμός είναι γενικός και αφηρημένος δίχως να διακρίνει μεταξύ υποπεριπτώσεων, των οποίων οι διαφοροποιήσεις μεταβάλλουν το εύρος των συνεπειών στην ποδοσφαιρική ακεραιότητα, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται αδικίες και ανόμοιες περιπτώσεις να μεταχειρίζονται όμοια υπό το πρίσμα του αυθεντικού ορισμού(Mravec, L. ,2021).Τα αδικήματα χειραγώγησης, τα οποία ήχθησαν προς διάγνωση ενώπιον του CAS σε προγενέστερο χρόνο της σύμβασης Μακόλεν, ανεξάρτητα από την κατά περίπτωση ουσιωδώς ή επουσιωδώς παραλλαγμένη νομοτεχνική κατάστρωση τους, αποτέλεσαν τον οδοδείκτη για το νομοθετικό καθορισμό της

χειραγώγησης αθλητικών εκδηλώσεων(Diaconu, M., Kuwelkar, S., & Kuhn, A. ,2021).

ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Ο θεματικός πυρήνας της παρούσας εργασίας εδράζεται σε αποφάσεις διαιτητικών οργάνων, ήτοι την εκδίκαση διαφορών από το CAS, από ιδρύσεώς του και εντεύθεν, σχετικά με πράξεις χειραγώγησης ποδοσφαιρικών αναμετρήσεων, στις κρίσιμες και συγκλίνουσες με τη νομολογία του CAS, διατάξεις της νεοπαγούς Σύμβασης Μακόλεν και σε ευρήματα της θεωρίας, τα οποία σε πρότερο, σύγχρονο και ύστερο χρόνο με τη νομολογία και τη Σύμβαση συνθέτουν ένα ολοκληρωμένο παζλ τριών αλληλοεπιδρώντων πυλώνων. Οι αθλητικοί κανονισμοί τίθενται σε ισχύ δίχως συστατικές ή πανηγυρικές διατυπώσεις των εθνικών κρατών εντός των οποίων το άθλημα καλλιεργείται(Panagiotopoulos, D. ,2011), λόγω της αναγνωρισμένης αυτορρύθμισης του αθλητισμού ως ειδικότερης έκφανσης του συνταγματικά και υπερνομοθετικά κατοχυρωμένου δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι(Παπαλουκάς, Μ. ,2012). Η αθλητική αυτορρύθμιση ωστόσο δεν είναι απεριόριστη και αυτό κατέστη σαφές μέσω των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, π.χ Bosman, Walrave and Koch, σύμφωνα με τις οποίες οι αθλητικοί κανονισμοί δε δύνανται να παρακάμψουν το ευρωπαϊκό δίκαιο και θεμελιώδεις αρχές του, προκαλώντας στο μέλλον πλημμυρίδα αποφάσεων στα εθνικά και αθλητικά δικαιοδοτικά όργανα(Παπαλουκάς, Μ. ,2012). Έτσι και η χειραγώγηση αγώνων δε θα μπορούσε να μην παρασυρθεί από τις εξελίξεις της αθλητικής πραγματικότητας, ευρισκόμενη ανάμεσα στην κρατική έννομη τάξη και τους αθλητικούς κανονισμούς.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η παρούσα ερευνητική προσπάθεια αποσκοπεί στην αποτύπωση, ανάλυση και συγκριτική παράθεση αποφάσεων του CAS με αντικείμενο τη χειραγώγηση αγώνων ποδοσφαίρου, η ανάδειξη της συμβολής της νομολογίας αυτού στο πεδίο του match fixing, η “μετάβαση” από την προαναφερθείσα νομολογία στη θέση σε ισχύ της Σύμβασης Μακόλεν και η επισκόπηση των κρίσιμων διατάξεων αυτής.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η σπουδαιότητα της συγκεκριμένης εργασίας έγκειται στην ολόπλευρη παράθεση των τυποποιημένων πράξεων χειραγώγησης ποδοσφαιρικών αγώνων που

προβλέπονται στα επιμέρους κανονιστικά πλαίσια αθλητικών συνομοσπονδιών μέσω της νομολογίας του Διαιτητικού Δικαστηρίου, στην αποκρυστάλλωση του παραπάνω φαινομένου από πολλές οπτικές γωνίες, ένεκα της πληθώρας εμπλεκόμενων διαφορετικών ιδιοτήτων , στην παρουσίαση της νέας πραγματικότητας που διαμορφώνεται από τη Σύμβαση Μακόλεν και στις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει το ποδοσφαιρικό στερέωμα σχετικά με την ακεραιότητα των διοργανώσεων στο εγγύς μέλλον. Με το πέρας της ανάγνωσης της παρούσης ο αναγνώστης θα δύναται να κατανοήσει τις ιδιαιτερότητες του σύγχρονου αθλητικού τοπίου, τον τρόπο αντιμετώπισης του φαινομένου σε διεθνές επίπεδο, την ιδιόρρυθμη σχέση μεταξύ κοινού και αθλητικού δικαίου, τα βασικά σημεία ενός διεθνούς συμβατικού κειμένου(Σύμβαση Μακόλεν) και την αλληλεπίδρασή του με τη νομολογία του CAS.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Έχοντας γνώμονα το σκοπό της έρευνας τα κύρια ερωτήματα που ανακύπτουν είναι τα κάτωθι:

- Πώς αντιμετωπίζεται η χειραγώγηση αγώνων ποδοσφαίρου από το Διαιτητικό Δικαστήριο του Αθλητισμού;
- Πώς διαμορφώνεται το προστατευτικό πεδίο αμά τη εφαρμογή της Σύμβασης Μακόλεν;
- Ποια είναι η επίδραση της νομολογίας του CAS στη δημιουργία της Σύμβασης Μακόλεν;
- Ποια η σχέση κρατικής και αθλητικής έννομης τάξης, όπως αυτή διαμορφώνεται από την ανάλυση των δύο ερευνητικών πυλώνων;

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Στις εξεταζόμενες υποθέσεις που εκδικάστηκαν από το CAS δεν αποδίδεται αυθεντικά ο ορισμός της χειραγώγησης αγώνων, αφενός λόγω της διαφοροποίησης κατά περίπτωση του εφαρμοστέου δικαίου και αφετέρου λόγω του προγενέστερου της κύρωσης της Σύμβασης Μακόλεν, χρόνου τέλεσης των πράξεων χειραγώγησης και εκδίκασης των διαφορών.

Στη Σύμβαση Μακόλεν, ως χειραγώγηση αθλητικών αγώνων νοείται μια σκόπιμη συμφωνία, δια πράξεως ή παραλείψεως που στοχεύει στην αθέμιτη αλλοίωση του αποτελέσματος ή της εξέλιξης του αθλητικού αγώνα με σκοπό να άρει εν όλω ή εν μέρει την απρόβλεπτη φύση του προαναφερθέντος αθλητικού αγώνα με σκοπό την απόκτηση αδικαιολόγητου πλεονεκτήματος για τον ίδιο ή για άλλους.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Η εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων διέρχεται μέσω της κριτικής ανάλυσης των αποφάσεων του CAS σε ζητήματα χειραγώγησης ποδοσφαιρικών αγώνων, της συγκριτικής αξιολόγησης των προαναφερθεισών αποφάσεων μεταξύ τους, την αλληλεπίδραση με τα επιμέρους εθνικά δίκαια και τις αποφάσεις εθνικών, ευρωπαϊκών ,διεθνών δικαστηρίων και της συνδυαστικής με τα παραπάνω παράθεσης βιβλιογραφικών μελετών

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η παρούσα εργασία είναι βιβλιογραφική. Η διεθνής και εσωτερική βιβλιογραφία και κυρίως οι επιλεγμένες αποφάσεις του Διαιτητικού Δικαστηρίου του Αθλητισμού και η επισκόπηση των διατάξεων της Σύμβασης Μακόλεν με παράλληλη εμβάθυνση σε ορισμένες εξ' αυτών θα αποτελέσουν το πεδίο ανάπτυξης της εργασίας.

ΔΕΙΓΜΑ

Επιλεγμένες αποφάσεις από το σύνολο που εκδικάστηκαν από το CAS με αντικείμενο τη χειραγώγηση αγώνων ποδοσφαίρου και εστίαση σε διατάξεις της Σύμβασης Μακόλεν

ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η ανάπτυξη των αποφάσεων του CAS περιλαμβάνει την παράθεση των διαδικών μερών, ένα σύντομο ιστορικό της υπόθεσης, τις κρίσιμες νομικές παραμέτρους τόσο για τη διερεύνηση του φαινομένου όσο και για τη λήψη της απόφασης και την έκβαση του ενδίκου μέσου. Οι διατάξεις της Σύμβασης επισκοπούνται και τίθενται στο μικροσκόπιο αυτές που αλληλεπιδρούν με την αναλυθείσα νομολογία. Η βάση δεδομένων που θα χρησιμοποιηθεί κυρίως είναι η ακόλουθη <https://jurisprudence.tas-cas.org/Help/Home.aspx> , ενώ η επισκόπηση των διατάξεων της Σύμβασης θα βασιστεί στο κείμενο της(Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions) και στη αιτιολογική έκθεσή της(Explanatory Report to the Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions) που βρίσκονται διαθέσιμες στο <https://www.coe.int/en/web/sport/t-mc>. Η ανάπτυξη των ερευνητικών πυλώνων εμπλουτίζεται από ηλεκτρονικά άρθρα με κύριες λέξεις αναζήτησης cas jurisprudence, match fixing football, Macolin convention, ενώ έχουν προστεθεί και πληροφορίες από νομικά συγγράμματα σε σημεία που κρίθηκε απαραίτητο για την αναπτυξιακή αρτίωση της παρούσης.

ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗ

Σύμφωνα με το διαλαμβανόμενο σε προγενέστερο κεφάλαιο της παρούσας, αυθεντικό ορισμό του άρθρου 3, παράγραφος 1, περίπτωση δ' του Ν 4639/2019, δια του οποίου

κυρώθηκε και ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Σύμβαση Magglingen/Macolin αποκτώντας αυξημένη τυπική ισχύ κατά τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 28 παρ. 1, εδάφιο α', το αθλητικό στοίχημα συγκροτεί κατά την έννοια της περίπτωσης ε' του αυτού άρθρου και νόμου, κάθε στοίχημα με την προσδοκία χρηματικής ανταμοιβής ηρημένης της επαλήθευσης γεγονότος λαμβανομένου χώρα σε αθλητικής αναμέτρηση. Ο εννοιολογικός αποχρωματισμός του συντελείται με την παράθεση των τριών διαβαθμίσεων του, ήτοι το «παράνομο αθλητικό στοίχημα» (υποπερίπτωση α'), ήτοι εκ του νόμου απαγορευμένο στοίχημα, το «παράτυπο αθλητικό στοίχημα» (υποπερίπτωση β'), ήτοι κάθε αποκλίνουσα από τα στοιχηματικώς αναμενόμενα δραστηριότητα και το «κόποτο αθλητικό στοίχημα» (υποπερίπτωση γ'), το οποίο συντρέχει, όταν σ' έναν αγώνα υφίστανται ενδείξεις χειραγώγησης δυνάμει αποδεικτικών μέσων(Ν 4639/2019).

Ο ορισμός της χειραγώγησης έχει διατυπωθεί κατά τρόπο που εμπερικλείει όχι μόνο περιπτώσεις χειραγώγησης μέσω του στοιχήματος(betting related), αλλά και για αθλητικούς λόγους(sporting related). Δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι και η χειραγώγηση για αθλητικούς λόγους επιδρά έστω και όχι prima facie στο οικονομικό status μίας αθλητικής οντότητας, αφού επί παραδείγματι η προσυνεννόηση ενός αποτελέσματος υπέρ της ομάδας που επιδιώκει τη συμμετοχή στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις ή την παραμονή στην κατηγορία , αποφέρει σ' αυτήν επωφελέστερες χορηγικές και τηλεοπτικές συμφωνίες (Vandercruysse, Vermeersch, & Vander Beken, 2022).

ΑΙΤΙΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

Το φαινόμενο της χειραγώγησης αγώνων ούτε εμφανίστηκε σαν κεραυνός εν αιθρία στα αθλητικά δρώμενα, ούτε είναι προϊόν παρθενογένεσης, αλλά η απαρχή του εντοπίζεται από αρχαιοτάτων χρόνων. Τα μέτρα και τα σταθμά κάθε εποχής είναι μεταβαλλόμενα και μία μονήρης και μονοδιαλογική προσέγγιση δεν αρκεί για τη διερεύνηση των αιτίων του προβλήματος. Κοινός τόπος σε οιαδήποτε προσέγγιση πρέπει να είναι η γνωστική αλληλουχία του αθλητισμού με το νόμο (Panagiotopoulos, 2009). Με άλλα λόγια, η γνώση της φυσιογνωμίας του αθλητισμού συνεπάγεται και την αντίληψη της σημαντικότητας του αθλητικού νόμου.

Αρχικά, το οικονομικό δέλεαρ είναι ένας αναγκαίος παρακινητικός λόγος συμμετοχής σε χειραγωγημένους αγώνες, χωρίς ωστόσο να είναι και επαρκής για την εμπλοκή κάποιου σε τέτοιες δραστηριότητες (Carpenter, 2012). Η παγκόσμια αγορά στοιχήματος, το μεγάλο εύρος στοιχηματικών επιλογών, η ραγδαία τεχνολογική πρόοδος δημιούργησαν το φαινόμενο του προκαθορισμού συγκεκριμένων γεγονότων στον αγώνα (spot fixing) (Vandercruysse, et al., 2022). Επί παραδείγματι οι ποδοσφαιριστές ενεργούν για τον καταλογισμό ενός συγκεκριμένου αριθμού γωνιαίων λακτισμάτων, δίχως να αισθάνονται ενοχές, αφού δεν προκαθόρισαν ένα εις βάρος τους αποτέλεσμα. Η φύση του αθλήματος είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αιτιότητα χειραγώγησης. Έτσι, ένας παίκτης ατομικού αθλήματος είναι πιο ευάλωτος στην εμπλοκή του, παρά ένας παίκτης ομαδικού αθλήματος, ένεκα της πολυπαραγοντικής πολυπλοκότητας. (Carpenter, 2012). Η προαναφερθείσα θεώρηση στηρίζεται στη λογική ακολουθία “Όσοι περισσότεροι μη εμπλεκόμενοι συμμετέχοντες, τόσο λιγότερες πιθανότητες επέλευσης του εγκληματικού αποτελέσματος”. Διχογνωμία παρατηρείται για το ρόλο των αξιωματούχων του αγώνα στη διαμόρφωση κατευθυνόμενης έκβασης του αγώνα. Κατά μία θεώρηση, δύναται να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο (Carpenter, 2012), κατά μία άλλη έποψη, αδυνατούν και είναι αποτελεσματικότερη η προσέγγιση της διαγωνιζόμενης ομάδας για τη χειραγώγηση του αγώνα (Declan Hill στο Carpenter, 2012).

Η μειωμένη κρατική και αθλητική εποπτεία, η περιορισμένη προβολή έχουν καταστήσει τα χαμηλά στρώματα του αθλητισμού και δη του ποδοσφαίρου, ένα αέναο πεδίο χειραγώγησης αποτελεσμάτων. Ευνοϊκός παράγοντας για την επίτευξη χειραγώγησης συνιστά και η χρονική περίοδος των τελευταίων αγωνιστικών ημερών ενός πρωταθλήματος και ειδικά όταν οι διαγωνιζόμενες ομάδες δεν έχουν υπαρκτό βαθμολογικό ενδιαφέρον (εκπλήρωση αγωνιστικών στόχων, υποβιβασμός, θέση μη υποβιβασμού και μη υποβιβασμού) ή όταν η χειραγώγηση υλοποιείται δια της πραγματοποίησης ορισμένων ενεργειών μη δυναμένων να καθορίσουν το αποτέλεσμα του αγώνα, εκεί όπου το αίσθημα ενοχής των εμπλεκόμενων μειώνεται (spot fixing π.χ ο στοιχηματισμός σε συγκεκριμένο αριθμό ή εύρος πλάγιων επαναφορών της μπάλας, κόρνερ στο ποδόσφαιρο) (Carpenter, 2012)

Προσέτι, τα χαμηλά ποσά των αμοιβών από τα συμβόλαια των παικτών, η άρνηση πληρωμής ορισμένες φορές των μισθών τους οδηγεί τους παίκτες να υποκύπτουν σε τέτοιες προσεγγίσεις. Χαρακτηριστική είναι η κατάθεση ποδοσφαιριστή

εμπλεκόμενου στο σκάνδαλο Κοριόπολις σύμφωνα με τον οποίο η χειραγώγηση ήταν ο μόνος τρόπος να αποκτήσει χρήματα, λόγω των μικρών ποσών που τους έδινε η ομάδα (Manoli, Antonopoulos, & Bairner, 2019). Επίσης, παρουσιάζεται το φαινόμενο η καταβολή των μισθών να γίνεται μόνο εφόσον οι παίκτες συμμορφωθούν στις προσταγές αυτών που θέλουν να “στήσουν” έναν αγώνα. Τα παραπάνω περιστατικά αποτυπώνονται σε απλή νομική ορολογία ως “εκπλήρωση νόμιμων και συμβατικών υποχρεώσεων (καταβολή της αμοιβής) υπό την πλήρωση της αίρεσης μελλοντικής παράνομης ενέργειας (συμμετοχής και διαμόρφωσης ενός προκαθορισμένου αποτελέσματος). Τέλος, υπάρχει άγνοια των παικτών σχετικά με την επικινδυνότητα των εγκληματικών ομάδων που έχουν διεισδύσει στον αθλητισμό και πολλές φορές τα προαναγγελλόμενα εις βάρος τους κακά, σε περίπτωση που δε σχηματίσουν τη βούλησή τους κατά τα “θέλω” αυτών των ατόμων, αφορούν την ασφάλεια και τη ζωή των αθλητών και των οικογενειών τους. (Carpenter, 2012)

Το σύστημα ανίχνευσης στοιχηματικής απάτης (Betting Detection Fraud System) είναι το εργαλείο εντοπισμού στοιχηματισμού υπέρογκων χρηματικών ποσών και αποδόσεων που δεν αντιστοιχούν στη δυναμική των ομάδων και ανάλογα των δεδομένων χαρακτηρίζει τους αγώνες ύποπτους ή σοβαρά ύποπτους, αποστέλλοντας παράλληλα φάκελο στις εθνικές ομοσπονδίες, προκειμένου να κινήσουν πειθαρχικές διαδικασίες για τη διερεύνηση των πραγματικών περιστατικών (Manoli, et al., 2019). Οι παίκτες στοιχήματος που γνωρίζουν την έκβαση ενός εκ των προτέρων καθορισμένου αποτελέσματος σ’ έναν αγώνα, είθισται να επιμερίζουν τις τοποθετήσεις “ζωντανών” στοιχημάτων σε πολλές αγορές, τόσο για τον πολλαπλασιασμό του κέρδους (όσο μειώνεται ο χρόνος, τόσο αυξάνεται η απόδοση της στοιχηματικής επιλογής), όσο και για την αποφυγή εντοπισμού τους από το παραπάνω σύστημα (Forrest & McHale, 2019). Η σύγκριση και η διαπίστωση απόκλισης των παρατηρούμενων αποδόσεων (live odds) και αναμενόμενων ή εκ του μαθηματικού μοντέλου αποδόσεων είναι ένδειξη χειραγώγησης, ενώ στις περιπτώσεις της Skederbeu (2016) και του διεθνή διαιτητή Lamprey (2017) αποτέλεσαν το βασικό αποδεικτικό πυλώνα επιβολής σε βάρος τους πειθαρχικών ποινών (Forrest & McHale, 2019).

Ένας λόγος δημιουργίας τέτοιων συστημάτων ήταν η ραγδαία εμφάνιση υποθέσεων χειραγώγησης αγώνων με στοιχηματικές προεκτάσεις με πολλούς εμπλεκόμενους. Η διαδικασία χειραγώγησης περιλαμβάνει τέσσερα στάδια, όπως αυτά προέκυψαν από

τα στοιχεία της δικογραφίας του σκανδάλου χειραγωγημένων αγώνων στην Τουρκία ('Şike Davası'): την αρχική συνάντηση και την επιλογή αγώνων, στους οποίους υπάρχει ανταγωνιστική ισορροπία, τον εντοπισμό συμμετεχόντων παικτών και στις δύο ομάδες, τη διαπραγμάτευση του οικονομικού ανταλλάγματος με τους εμπλεκόμενους και την ύστερη του χειραγωγημένου αγώνα υλοποίηση της οικονομικής συμφωνίας (Yilmaz, Manoli, & Antonopoulos, 2019). Σε αντίθεση με το ανάλογο ελληνικό σκάνδαλο,(Κορίοπολις) το τουρκικό διαφοροποιήθηκε σε δυο παραμέτρους. Πρώτον, η προώθηση της προαναφερθείσας διαδικασίας διεξαγόταν με βάση την κάθετη ιεραρχία μίας αθλητικής εταιρίας εκκινώντας από τα κλιμάκια του top management και δεύτερον, η απόκρυψη των εγκληματικών ενεργειών και η δυσχέρεια στη διενέργεια κρατικού ελέγχου, επιτυγχανόταν μέσω των ενδιαμέσων, οι οποίοι ήταν ουσιαστικά ο επιχειρησιακός βραχίονας της ιεραρχίας (Yilmaz, et al., 2019). Η χειραγώγηση αγώνων ως συνήθης πρακτική στον αθλητισμό, η χειραγώγηση όχι για στοιχηματικούς λόγους, η επιτακτική ανάγκη ευαισθητοποίησης των εμπλεκόμενων πέραν του κανονιστικού πλαισίου, η τμηματοποίηση, της αγοράς, η φυγόκεντρος κατανομή της στοιχηματικής αγοράς σε μικρότερες αγορές και η ομερτά των εμπλεκόμενων είναι παράμετροι που συνθέτουν τα εργαλεία διαμόρφωσης ολιστικών πολιτικών ακεραιότητας στον αθλητισμό (Moriconi, 2020)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΤΟ ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ(Court of Arbitration of Sports)

Το Διαιτητικό Δικαστήριο του Αθλητισμού (CAS) είναι ένα εδρεύον στη Λωζάννη, ανεξάρτητο από οποιονδήποτε αθλητικό οργανισμό ίδρυμα που παρέχει υπηρεσίες για τη διευκόλυνση της επίλυσης διαφορών που σχετίζονται με τον αθλητισμό μέσω διαιτησίας ή διαμεσολάβησης και διαδικαστικών κανόνων προσαρμοσμένων στις ειδικές ανάγκες του αθλητικού κόσμου. Το CAS δημιουργήθηκε το 1984 και υπάγεται στη διοικητική και οικονομική αρχή του Διεθνούς Συμβουλίου Διαιτησίας για τον Αθλητισμό (ICAS). Το CAS έχει σχεδόν 300 διαιτητές από 87 χώρες, που έχουν επιλεγεί για τις εξειδικευμένες γνώσεις τους στη διαιτησία και το αθλητικό δίκαιο. Το CAS λαμβάνει ετησίως περί τις 300 αποφάσεις, οι οποίες έχουν την ίδια εκτελεστικότητα με τις αποφάσεις των τακτικών δικαστηρίων. Στο μέτρο του επιτρεπτού, διαθέτει την ευχέρεια φιλικής επίλυσης των διαφορών μέσω της διαμεσολάβησης. Τέλος, το CAS δημιουργεί ειδικά panels για εξαιρετικές και επείγουσες περιπτώσεις, όπως συμβαίνει με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, τους Αγώνες της Κοινοπολιτείας ή άλλα παρόμοια μεγάλα αθλητικά γεγονότα. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με δικαιοπρακτική ικανότητα μπορεί να προσφύγει ενώπιον του CAS. Η ύπαρξη συμφωνίας διαιτησίας είναι απαραίτητη για την ενεργοποίηση του μηχανισμού του CAS. Οι αναφερόμενες διαφορές από συμβόλαια και οι αποφάσεις αθλητικών δικαιοδοτικών οργάνων αποτελούν την καθ' ύλην αρμοδιότητα του Διαιτητικού Δικαστηρίου. Τέλος, δύναται να δικάζει κατ' έφεση υποθέσεις, αρκεί να έχουν εξαντληθεί όλα τα εθνικά ένδικα μέσα(www.tas-cas.org).

Arbitrage TAS 98/185 Royal Sporting Club Anderlecht / UEFA, sentence du 22 juillet 1998

Η εξεταζόμενη υπόθεση αφορά την εμπλοκή της βελγικής ομάδας ποδοσφαίρου RSC Anderlecht στην απόπειρα δωροδοκίας διαιτητή σε δύο αγώνες της σε ευρωπαϊκή διοργάνωση. Η Εκτελεστική Επιτροπή(εφεξής Ε.Ε) της UEFA επέβαλε ετήσιο αποκλεισμό στην ομάδα για οποιαδήποτε ευρωπαϊκή διοργάνωση με έναρξη ισχύος την επόμενη φορά που αυτή θεμελιώνει δικαίωμα συμμετοχής σε κάποια εξ' αυτών.

Η σύνθεση υπογραμμίζει τη σπουδαιότητα της διάκρισης των εξουσιών στην άσκηση των επιμέρους αρμοδιοτήτων. Με γνώμονα αυτή, ο αποκλεισμός από εν εξελίξει ή μελλοντική διοργάνωση συνιστά πειθαρχική ποινή και πρέπει να λαμβάνεται από δικαιοδοτικό όργανο και όχι από την Ε.Ε. Η επίκληση της ρήτρας επικουρικότητας των κανονισμών της UEFA, ελλείψει ρητής διάταξης στο πειθαρχικό πλαίσιο, δε δικαιολογεί άνευ ετέρου τινός την εφαρμογή των καταστατικών διατάξεων και αποτελεί υπέρμετρη διεύρυνση των λεκτικών ορίων της εν λόγω ρήτρας, ως αντιβαίνουσα στη θεμελιώδη αρχή της διάκρισης των ποδοσφαιρικών εξουσιών.

Η επίτευξη των ομοσπονδιακών στόχων διέρχεται μέσω της ομοιόμορφης και απαρέγκλιτης εφαρμογής του οικείου κανονιστικού πλαισίου κατά το σκεπτικό της συγκεκριμένης απόφασης. Προτάσσεται η νομιμότητα, η διαδικαστική ορθότητα και η κανονιστική συνέπεια για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Η παρέμβαση της Ε.Ε θα μπορούσε να μεταβάλει το νομικό καθεστώς επί το δυσμενέστερο για την προσφεύγουσα ομάδα, αφού αυτή επί παραδείγματι δε θα μπορούσε να επικαλεστεί τη μεγαλύτερη παραγραφή του Πειθαρχικού Κώδικα.

Με βάση τα ανωτέρω, έγινε δεκτή η αίτηση της προσφεύγουσας και αποφασίστηκε η ακύρωση της απόφασης της Ε.Ε, λόγω αναρμοδιότητας

CAS 2009/A/1920 FK Pobeda, Aleksandar Zabrcanec, Nikolce Zdraveski v/ UEFA

Η υπό εξέταση υπόθεση αφορά την εμπλοκή της ποδοσφαιρικής ομάδας Pobeda στη χειραγώγηση των δύο αγώνων της εναντίον της Pyunik FC για την προκριματική φάση του UEFA CHAMPIONS LEAGUE 2004-2005. Η UEFA αφουγκράστηκε τις φήμες που διαδίδονταν και όρισε ειδικό πραγματογνώμονα στοιχηματισμού (betting expert) προκειμένου να αναλύσει τα δεδομένα στοιχηματισμού για τους δύο κρίσιμους αγώνες. Η ολοένα φθίνουσα πορεία της απόδοσης για τη νίκη της Pyunik FC, τα υπερβαίνοντα κατά δέκα φορές ποσά του μέσου όρου στοιχηματισμού ανάλογων αγώνων, η αναντιστοιχία της ανταγωνιστικής ισορροπίας των διαγωνιζόμενων ομάδων με τον καθορισμό των στοιχηματικών αποδόσεων υπέρ της Pyunik FC και η μη διαθεσιμότητα του επαναληπτικού αγώνα προς στοιχηματισμό από τη συντριπτική πλειοψηφία των εταιριών αποτέλεσαν σύμφωνα με την έκθεση του εμπειρογνώμονα τους βασικότερους ενδείκτες χειραγώγησης του πρώτου αγώνα μεταξύ των ομάδων Pobeda- Pyunik FC με σκορ 1-3 υπέρ της φιλοξενούμενης

ομάδας. Η Πειθαρχική Επιτροπή της UEFA επέβαλε στην Robeda οκταετή αποκλεισμό από κάθε ευρωπαϊκή διοργάνωση και δια βίου απαγόρευση ενασχόλησης με το ποδόσφαιρο για τον πρόεδρο και τον αρχηγό της αυτής ομάδας. Την αυτή απόφαση έλαβε και το δευτεροβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο της, η Επιτροπή Εφέσεων. Τα εμπλεκόμενα πρόσωπα προσέφυγαν ενώπιον του CAS με αίτημα την απαλλαγή τους.

Αξίζει να επισημανθεί ότι στην εν λόγω υπόθεση η επιχειρηματολογία των εναγόντων εδράζεται στην επίκληση παραβίασης βασικών υπερασπιστικών δικαιωμάτων τους και δη αυτού της ακρόασης. Ειδικότερα, οι ανώνυμες καταθέσεις προσώπων υπό το καθεστώς των προστατευόμενων μαρτύρων και η μη παροχή δυνατότητας εξέτασής τους στο ακροατήριο από τους ενάγοντες συνοψίζουν τους βασικούς πυλώνες του ισχυρισμού τους. Η δικάσασα σύνθεση έκρινε ότι δε συνιστούν παραβιάσεις του υπερασπιστικού δικαιώματός τους, διότι καθ' ο μέρος αφορά τη μη γνωστοποίηση της ταυτότητας των μαρτύρων στους ενάγοντες, αυτή καθ' εαυτή δε δύναται να θεμελιώσει την ενοχή αυτών, αλλά συνδυαστικά με άλλα αποδεικτικά μέσα κατά παραπομπή σε απόφαση του Ελβετικού Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου. Ως προς την παράλειψη εξέτασης των μαρτύρων στο ακροατήριο, η σύνθεση ακολουθώντας την κρατούσα τάση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου(ΕΔΔΑ)(Doorson, Van Mechelen and Krasniki)στάθμισε μεταξύ του δικαιώματος ακρόασης των εναγόντων και της ασφάλειας των υπαγόμενων στο καθεστώς των προστατευόμενων μαρτύρων και η πλάστιγγα έγειρε προς το δεύτερο προστατευόμενο έννομο αγαθό τηρώντας ένα πρωτόκολλο ταυτοποίησης ως δικλείδα ασφαλείας και αντιστάθμισμα για την εξασφάλιση δίκαιης δίκης. Συν τοις άλλοις, η επικαλούμενη παραβίαση των υπερασπιστικών δικαιωμάτων των εναγόντων “προσέκρουσε” και στην οριζόμενη στο άρθρο R57 του Κώδικα του CAS, αρχή της εξέτασης της υπόθεσης από την αρχή(de novo), ήτοι της ανάκτησης της εξουσίας πλήρους εξέτασης της νομικής και ουσιαστικής βασιμότητας της υπόθεσης. Άμεση πρακτική συνέπεια της ως άνω περιγραφόμενης ευχέρειας είναι η θεραπεία όλων των δικονομικών ακυροτήτων, καθώς σύμφωνα με την απόφαση Wickramasinghe του ΕΔΔΑ αλλά και την πάγια νομολογία του CAS, η εκδίκαση μίας διαφοράς από ένα δικαιοδοτικό όργανο που διαθέτει την αυτή με το εκδόν την προσβαλλόμενη απόφαση, εξουσία πλήρους εξέτασης της υπόθεσης αποτελεί την εγγύηση δίκαιης δίκης κατά το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ και συνάμα τη θεραπεία οιασδήποτε παραβίασης εκ

μέρους του πρωτοβαθμίου οργάνου σχετικά με την άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων προς αντίκρουση της κατηγορίας.

Η υπό εξέταση απόφαση του CAS ανέδειξε επίσης την ερμηνευτική διάπλαση και εξειδίκευση γενικών αρχών που διέπουν το κανονιστικό πλαίσιο της UEFA και του εν γένει ποδοσφαιρικού στερεώματος, ήτοι της ακεραιότητας, της αφοσίωσης και της ευγενούς άμιλλας. Η συμβολή της ερμηνευτικής διεργασίας στην εν λόγω υπόθεση είναι καταλυτική, διότι ο εφαρμοστέος πειθαρχικός κώδικας και το ισχύον καταστατικό της UEFA κατά το χρόνο τέλεσης της παράβασης δεν τυποποιούσαν ρητά αδίκημα *stricto sensu* χειραγώγησης. είτε με την ονομασία χειραγώγηση αγώνων είτε με την ειδική υπόσταση αυτής, όπως αυτή τυποποιήθηκε σε μεταγενέστερα νομοθετήματα. Η εξειδίκευση των προαναφερθεισών αξιών του αθλητισμού στη συγκεκριμένη περίπτωση αποτέλεσε την υπαγωγή της μη ρητά προβλεπόμενης χειραγώγησης αγώνων κατά το χρόνο τέλεσης στην υπόσταση της αντιαθλητικής συμπεριφοράς, η οποία μεταξύ άλλων συμπεριελάμβανε και την παραβίαση των συγκεκριμένων αρχών στους ειδικότερους τρόπους πραγμάτωσής της.

Τα κρίσιμα αποδεικτέα ζητήματα για το CAS ήταν η κατάφαση ή μη της χειραγώγησης των δύο αγώνων Champions League με διαγωνιζόμενη την Pobeda και η διάγνωση του βαθμού εμπλοκής του προέδρου και του αρχηγού της ομάδας. Ο πρώτος αγώνας που διεξήχθη στην έδρα της Pobeda κρίθηκε χειραγωγημένος για το CAS υιοθετώντας την ίδια αιτιολογία μ' αυτήν των προγενέστερων δικαιοδοτικών οργάνων που επελήφθησαν της υπόθεσης, ήτοι η έκθεση του ειδικού πραγματογνώμονα συγκρότησε τον αποδεικτικό βραχίονα της επίμεμπτης συμπεριφοράς. Επιπλέον, οι ενάγοντες ούτε διόρισαν κάποιον τεχνικό σύμβουλο προκειμένου να αντικρούσουν τα επιβαρυντικά γι' αυτούς στοιχεία της παραπάνω έκθεσης, ούτε οι καταθέσεις των μαρτύρων που πρότειναν δεν εισέφεραν κάποια ανταπόδειξη σχετικά με τα πορίσματα της έκθεσης. Ο επαναληπτικός αγώνας που διεξήχθη στο Ερεβάν κρίθηκε ομοίως χειραγωγημένος, διότι η μη προσφορά του για στοιχηματισμό από τη συντριπτική πλειοψηφία των εταιριών, αποτέλεσε κατά το δικάσαν όργανο σοβαρή ένδειξη χειραγώγησης. Η απουσία των μαρτύρων των εναγόντων στην ακροαματική διαδικασία, το περιεχόμενο των καταθέσεων τους σε σχέση με την οικονομική δυσπραγία της ενάγουσας ομάδας και την έκθεση του ειδικού αποτέλεσαν τους δύο αντίρροπους αποδεικτικούς πόλους της διαδικασίας. Το CAS προέβη σε συγκριτική στάθμιση και αξιολογική συσχέτιση αυτών και κατέληξε

στο συμπέρασμα ότι η έκθεση του πεπειραμένου ειδικού πραγματογνώμονα ενείχε τεχνικά χαρακτηριστικά μη αντικρουόμενα από την αντίθετη πλευρά. Ευκαιρίας δοθείσης, πρέπει να σημειωθεί ότι το CAS φαίνεται να σχημάτισε πλήρη δικανική πεποίθηση για την κατάφαση της χειραγώγησης των επίμαχων αγώνων μη αρκούμενο στην επαρκή ικανοποίηση, το συνήθη απαιτούμενο βαθμό απόδειξης σε παρόμοια ζητήματα. Η παραπάνω συλλογιστική αποτυπώνεται στη χρήση της λέξης ‘ ‘ πείστηκε’’(convinced) στην παράγραφο 89 της εξεταζόμενης απόφασης, η οποία προτιμήθηκε έναντι του όρου ικανοποιήθηκε επαρκώς(comfortably satisfied) που χρησιμοποιείται κατά την πάγια νομολογία του για να δείξει το εφαρμοστέο μέτρο της απόδειξης.

Αναφορικά με την εμπλοκή του προέδρου στη χειραγώγηση των επίμαχων αγώνων, το CAS οδηγήθηκε στην κατάφαση αυτής από το σύνολο των μαρτύρων. Σε αντιδιαστολή με τον πρόεδρο της ομάδας οι μαρτυρικές καταθέσεις στο ακροατήριο αποτέλεσαν ευνοϊκό παράγοντα για τον αρχηγό της ομάδας. Ειδικότερα, ο μάρτυρας που κατέθεσε στην προδικασία αρνήθηκε την κατάθεσή του στο ακροατήριο και τα όσα περιστατικά εισέφερε στην αποδεικτική διαδικασία δεν είχαν υποπέσει στην αντίληψή του, αλλά τα είχε πληροφορηθεί μέσω τρίτων. Η τροπή του αυτόπτη σε εξ’ ακοής μάρτυρα, οι καταθέσεις των συμπαικτών του, η συμμετοχή του στον πρώτο αγώνα για ένα ημίχρονο και ο αποκλεισμός του από τη λίστα συμμετεχόντων της ομάδας του στο Ερεβάν δεν ικανοποίησαν επαρκώς για την εμπλοκή του το CAS και κατά συνέπεια απηλλάγη των κατηγοριών. Τέλος, η εμπλοκή του προέδρου της ομάδας προκάλεσε και τη συνακόλουθη εμπλοκή της ομάδας, λόγω της αρχής της αντικειμενικής ευθύνης που καθιερώνει ο εφαρμοστέος πειθαρχικός κώδικας της UEFA, η οποία αποκλείστηκε για 8 έτη από τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις.

Arbitration CAS 2010/A/2172 O. v. Union des Associations Européennes de Football (UEFA), award of 18 January 2011

Ο ενάγων, διεθνής διαιτητής ποδοσφαίρου, διηύθυνε τον αγώνα μεταξύ Βασιλείας και ΤΣΣΚΑ Σόφιας για τους ομίλους του Europa League 2009-2010. Η ενδελεχής έρευνα των γερμανικών αρχών το 2011 σχετικά με φερόμενους ως χειραγωγημένους αγώνες με στοιχηματικά οφέλη κατέδειξε την εμπλοκή του ενάγοντος στον αγώνα που διηύθυνε. Οι καταθέσεις και οι απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες από την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών αποτέλεσαν το βασικό αποδεικτικό βραχίονα για

την εμπλοκή και τη συνακόλουθη τιμωρία του ενάγοντος. Η UEFA ενεργοποιήθηκε κατόπιν της έναρξης της έρευνας των γερμανικών αρχών και επέβαλε στον ενάγοντα δια των δικαιοδοτικών της οργάνων, ήτοι Π.Ε και Ε.Ε, ποινή ισόβιας απαγόρευσης ενασχόλησης με κάθε ποδοσφαιρική δραστηριότητα. Ο τελευταίος προσέφυγε ενώπιον του CAS αιτούμενος την εξαφάνιση της απόφασης της Ε.Ε.

Πρόκειται για άλλη μία αναδυόμενη υπόθεση(βλέπε παρακάτω CAS 2013/A/3062) από τη διενεργηθείσα έρευνα των διωκτικών αρχών της Γερμανίας, όπου συνελήφθησαν και εξετάστηκαν σεσημασμένοι match fixers π.χ αδερφοί Sapina, οι οποίοι προσέγγιζαν διάφορους συμμετέχοντες σε ευρωπαϊκούς αγώνες, τους δωροδοκούσαν με χρήματα προκειμένου να χειραγωγήσουν τα αποτελέσματα αυτών και να στοιχηματίσουν με σκοπό το οικονομικό όφελος.

Από τις απομαγνητοφωνήσεις των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων προέκυψε επικοινωνία του ενάγοντος πριν και μετά τον αγώνα που ορίστηκε να διευθύνει. Η αιτιολογημένη άρνησή του περί των αποδιδόμενων κατηγοριών με την επίκληση τριών μαρτύρων, οι οποίοι πιστοποιούσαν τη φυσική του παρουσία σε διαφορετικό μέρος από αυτό που έλαβε χώρα δια ζώσης συνάντησή του με μέλος της εγκληματικής οργάνωσης, δεν έπεισε τη σύνθεση. Η τελευταία όχι απλώς ικανοποιήθηκε επαρκώς, αλλά σχημάτισε πλήρη δικανική πεποίθηση για την προσέγγιση που δέχτηκε ο ενάγων από τα μέλη της εγκληματικής οργάνωσης με σκοπό τη χειραγώγηση του επίμαχου αγώνα, όπως εύγλωττα αποτυπώνεται και στη σκέψη 37 της παρούσας απόφασης(beyond reasonable doubt). Από την απόδειξη των παραπάνω πραγματικών περιστατικών και από την έλλειψη ενημέρωσης της UEFA από το διαιτητή, τεκμηριώνει και τη μη εκπλήρωση της βασικής του υποχρέωσης να αναφέρει το συμβάν.

Συνοψίζοντας, η εμπλοκή του ενάγοντος συνίσταται στην απόπειρα χειραγώγησης του αγώνα μέσω της προσέγγισής του από μέλη εγκληματικής ομάδας και η παράλειψη ενημέρωσης των αρχών για το περιστατικό. Η πολιτική μηδενικής ανοχής έναντι της διαφθοράς, η ιδιότητα του ενάγοντος ως αξιωματούχου αγώνα, ο υψηλός βαθμός διαιτητικής αξιολόγησής του, η αξίωση της διοργανώτριας- εναγόμενης για αψεγάδιαστες συμπεριφορές απ' όλους τους συμμετέχοντες σε υψηλού επιπέδου διοργανώσεις, η στρέβλωση της εικόνας και της φήμης του αθλήματος αποτέλεσαν επιβαρυντικούς παράγοντες για τον ενάγοντα, οι οποίοι οδήγησαν τη σύνθεση στην

κατάφαση της αναλογικότητας μεταξύ παράβασης-ποινής και στη διατήρηση της ποινής ισόβιου αποκλεισμού από κάθε ποδοσφαιρική δραστηριότητα γι' αυτόν. Πρέπει να σημειωθεί ότι η στάση της σύνθεσης στο σκέλος της επιμέτρησης της ποινής εγείρει προβληματισμούς και αμφιβολίες για τη διασφάλιση της αρχής της αναλογικότητας. Η επιβληθείσα εσχάτη των πειθαρχικών ποινών σε τετελεσμένη απόπειρα της πειθαρχικής παράβασης δημιουργεί αξιολογικές αντινομίες, ήτοι είτε γίνει η χειραγώγηση είτε όχι η ποινή είναι ίδια. Επί πλέον, η ανελαστική επιμέτρηση οδηγεί στην όμοια μεταχείριση ανόμοιων περιπτώσεων και παραγνωρίζει θεμελιώδη δικονομικά αξιώματα του ελβετικού δικαίου κατά την πάγια νομολογία του CAS και όπως αυτά θα εκτεθούν σε μεταγενέστερες αποφάσεις που αναλύονται στην παρούσα. Η προσφυγή του ενάγοντος απορρίφθηκε.

Arbitration CAS 2013/A/3062 Kevin Sammut v. Union of European Football Associations (UEFA), award of 28 May 2014

Ο Kevin Sammut, διεθνής Μαλτέζος ποδοσφαιριστής, τέθηκε στο μικροσκόπιο της γερμανικής αστυνομίας στα πλαίσια διενεργηθείσας έρευνας εντοπισμού χειραγωγημένων αγώνων με στοιχηματικές προεκτάσεις. Ο προαναφερόμενος κατονομάστηκε από τους εξεταζόμενους των γερμανικών αρχών για εμπλοκή του στη χειραγώγηση του αγώνα Νορβηγία- Μάλτα και δη του ακριβούς αποτελέσματος 4-0 υπέρ της γηπεδούχου ομάδας. Ακολούθως, διαβιβάστηκε ο σχετικός φάκελος στην αστυνομία της Μάλτας χωρίς την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος του. Ωστόσο, το συλλεγόν υλικό αξιοποιήθηκε από τα όργανα της UEFA και ήχθη προς διάγνωση κανονιστικής παραβίασης ενώπιον των δικαιοδοτικών της οργάνων. Ο ποδοσφαιριστής κρίθηκε πειθαρχικά ελεγκτέος για χειραγώγηση του επίμαχου αγώνα και του επιβλήθηκε η ποινή δεκαετούς αποκλεισμού από την Πειθαρχική Επιτροπή, η οποία ετράπη κατόπιν εφέσεως του Επιθεωρητή της UEFA σε ποινή ισόβιας απαγόρευσης ενασχόλησης με το ποδόσφαιρο από την Επιτροπή Εφέσεων. Ο ποδοσφαιριστής προσέβαλε την απόφαση της Επιτροπής Εφέσεων ενώπιον του CAS.

Ο ενάγων επικαλέστηκε παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη του, ένεκα παράλειψης εξέτασης μαρτύρων που πρότεινε ο ίδιος, ωστόσο ο ισχυρισμός του δεν κρίθηκε βάσιμος, καθώς “προσέκρουσε” στην αξονικής σημασίας και διεξοδικώς αναλυθείσας σε προγενέστερη απόφαση του παρόντος κεφαλαίου, de novo εξουσίας

εξέτασης της υπόθεσης. Επίσης, ο βαθμός απόδειξης που τάχθηκε από τη σύνθεση ήταν ο συνήθης για περιπτώσεις χειραγώγησης αγώνων κατά την πάγια νομολογία του CAS, ήτοι η επαρκής ικανοποίηση.

Τα κρίσιμα ερωτήματα που έθεσε η σύνθεση ήταν η χειραγώγηση του αγώνα Νορβηγία-Μάλτα με ακριβές σκορ 4-0 υπέρ της γηπεδούχου, η πραγματοποίηση διαζώσης συνάντησης μεταξύ ποδοσφαιριστή της Μάλτας και ατόμου προσελθόντος στο Όσλο για λογαριασμό του περιβόητου match fixer Ante Sapina με σκοπό την οριστικοποίηση της συμφωνίας χειραγώγησης για τον περαιτέρω εκ μέρους του στοιχηματισμό και ο έλεγχος αναλογικότητας της ποινής της ισόβιας απαγόρευσης σε περίπτωση επικύρωσης της απόφασης της Επιτροπής Εφέσεων.

Το συμπέρασμα της σύνθεσης για τη χειραγώγηση του επίμαχου αγώνα εξήχθη κατόπιν στάθμισης αφενός των μαρτυρικών καταθέσεων των ποδοσφαιριστών της Μάλτας και αφετέρου της ομολογίας τόσο του Ante Sapina όσο και του συνεργού του περί προσέγγισης ποδοσφαιριστών της Μάλτας για τον εκ των προτέρων καθορισμό του αποτελέσματος του αγώνα με τη Νορβηγία. Η σύνθεση υπεισήλθε στη σφαίρα των κινήτρων κάθε πλευράς, ήτοι η μετ' επιτάσεως άρνηση του ενάγοντος και των συμπαικτών του ήταν κατά την κοινή πείρα αναμενόμενη, καθώς ενδεχόμενη ομολογία τους θα συνεπαγόταν καταστροφικές συνέπειες για τη σταδιοδρομία τους. Αντιθέτως, η ομολογία των match fixers περί των προαναφερόμενων πραγματικών περιστατικών, το βεβαρημένο παρελθόν τους σε υποθέσεις χειραγώγησης αγώνων με προσδοκία κερδών από το στοίχημα και συνδυαστικά με την έκθεση του ειδικού πραγματογνώμονα στοιχηματισμού έγειραν την αποδεικτική πλάστιγγα προς την κατάφαση της χειραγώγησης του επίμαχου αγώνα.

Η παρουσία των στοιχηματικών εγκεφάλων στον τόπο διεξαγωγής της εξεταζόμενης ποδοσφαιρικής αναμέτρησης αποτέλεσε βαρόμετρο για την απόδειξη της διαζώσης συνάντησης με ποδοσφαιριστή της Μάλτας. Η διαδικασία αναγνώρισης του ενάγοντος από το συνεργάτη του Sapina παρά τις παραδεδεγμένες πλημμέλειες αυτής ακόμα και στο κείμενο της απόφασης, ο πρότερος ποινικός βίος αυτού και η αιτιώδης συμβολή της αγωνιστικής του συμπεριφοράς στο επιτευχθέν τέρμα της αντίπαλης ομάδας στο πρώτο ημίχρονο του αγώνα. Ιδιαίτερης επισήμανσης χρήζει η σκέψη 165 της απόφασης, η οποία προσπαθεί να άρει τη σύνδεση μεταξύ του σεσημασμένου match fixer με την κατάθεσή του στις γερμανικές αρχές και τη

συνακόλουθη αποδεικτική αξιολόγησή της από τη σύνθεση. Ωστόσο, η συγκεκριμένη αποδεικτική αξιολόγηση φαίνεται να ανατρέπεται εν τοις πράγμασι από τη σκέψη ότι ένας καθ' έξη ποινικά διωκόμενος για πράξεις χειραγώγησης αγώνων με σκοπό το παράνομο περιουσιακό όφελος από το στοίχημα και δη εν προκειμένω για 50, δεν έχει πρακτικό όφελος ούτε να αποσιωπήσει μία επιπλέον και δη τη συγκεκριμένη ούτε να ομολογήσει την εμπλοκή του από κοινού με τον ενάγοντα προσδοκώντας ευνοϊκότερη ποινική μεταχείριση. Επομένως, τόσο η προσωπικότητα , όσο και η δυσμενής θέση του προσέδωσαν αξιοπιστία στους ισχυρισμούς του.

Τέλος, η σύνθεση κλήθηκε να κρίνει την αναλογικότητα της επιβληθείσας ποινής συγκριτικά με το είδος της παράβασης και το βαθμό εμπλοκής του ενάγοντος. Ο τελευταίος ισχυρίστηκε ότι ένας επίμαχος αγώνας και μια ομοσπονδία μικρής χωρικής αρμοδιότητας, όπως η Μάλτα καθιστούν δυσανάλογη την ισόβια απαγόρευση ενασχόλησης με το ποδόσφαιρο. Τα νομολογιακά προηγούμενα δικαιοδοτικών οργάνων εθνικών και υπερεθνικών ομοσπονδιών με αντικείμενο ομοειδείς συμπεριφορές δεν παρουσίασαν ενιαία στάση στην επιμέτρηση της ποινής. Αντιθέτως, η πάγια νομολογία του CAS επί συναφών περιπτώσεων είναι ενιαία και συμβατή με την κρινόμενη υπόθεση π.χ CAS 2009/A/1920, CAS 2010/A/2172. Έτσι, ελλείψει εξακρίβωσης του βαθμού εμπλοκής του ενάγοντος, η ποινή του ισόβιου αποκλεισμού κρίθηκε δυσανάλογη και επιβλήθηκε αυτή του δεκαετούς αποκλεισμού. Η εκδοθείσα απόφαση έλαβε χώρα σε μία περίοδο, όπου η τάση τόσο του Διεθνούς Αθλητικού Δικαστηρίου όσο και των αθλητικών φορέων διακυβέρνησης , παρέπεμπε στην ισόβια απαγόρευση ως τη μόνη συμβατή ποινή με την αρχή της αναλογικότητας, οδηγώντας παραβάτες για πρώτη φορά εκτός αθλητικού στερεώματος και άνευ δυνατότητας επιστροφής τους. (Carpenter, K. ,2012).

Arbitration CAS 2013/A/3256 Fenerbahçe Spor Kulübü v. Union des Associations Européennes de Football (UEFA), award of 11 April 2014 (operative part of 28 August 2013)

Άλλη μία υπόθεση του σκανδάλου των στημένων αγώνων στην Τουρκία που ήχθη προς διάγνωση η βασιμότητά της ενώπιον του Διαιτητικού Δικαστηρίου. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος, μέλη του ΔΣ, ο αθλητικός διευθυντής και ο οικονομικός διευθυντής της ενάγουσας συνελήφθησαν το 2011 και αντιμετώπισαν ποινικές

κατηγορίες σχετικές με δραστηριότητες χειραγώγησης αγώνων της ενάγουσας στο εγχώριο πρωτάθλημα του 2010-2011.

Η σύνθεση για την εύρεση του βαθμού απόδειξης της αντικανονικής συμπεριφοράς, ελλείπει ρητής πρόβλεψης στον Κανονισμό του Europa League, ανέτρεξε στο ελβετικό δίκαιο ως επικουρικά εφαρμοστέο (Jun, C., Vasilyev, I. A., Izmailkova, M. P., Dongmei, P., & Khalatova, R. I. , 2019). Η μέχρι τότε πρακτική του Διαιτητικού Δικαστηρίου ήταν αντιφατική, αρκούμενο άλλοτε στην πιθανολόγηση της κρίσιμης συμπεριφοράς (βλέπε ενδεικτικά CAS 2011/A/2426, 2010/A/2172, CAS 2009/A/1920) και άλλοτε απαιτούσε να σχηματίσει πλήρη δικανική πεποίθηση για την κατάφαση της παράβασης (CAS 2006/A/1130). Η σύνθεση υιοθέτησε τον απαιτούμενο βαθμό απόδειξης των υποθέσεων doping, την επαρκή ικανοποίηση (comfortable satisfaction), ήτοι για το μεταίχμιο της πιθανολόγησης και της πλήρους δικανικής πεποίθησης. Πρόκειται για μια προσέγγιση-ορόσημο για τον εξελικτικό ρου της αποδεικτικής διαδικασίας στις υποθέσεις χειραγώγησης αγώνων, διότι αφενός η εν λόγω νομολογιακή διάπλαση ‘ ‘εγκαθίδρυσε’ ’ μόνιμα την επαρκή ικανοποίηση ως την προσήκουσα απόδειξη για τα περιστατικά χειραγώγησης αγώνων και αφετέρου ανέδειξε την επιχειρηματολογική σημαντικότητα της νομολογίας στην επίδραση και διαμόρφωση των μεταγενέστερων χρονικά αποφάσεων, αφού αποτελεί μέχρι σήμερα νομολογιακό προηγούμενο με πολυάριθμες παραπομπές του σε ομοειδείς αποφάσεις του CAS, όπως θα εκτεθεί σε μεταγενέστερες αναλύσεις της παρούσας εργασίας.

Η σύνθεση έκρινε απαραίτητο να αποχρωματίσει εννοιολογικά τον ορισμό της χειραγώγησης αγώνων μέσω του προδικαστικού ερωτήματος που έθεσε πριν υπεισέλθει στην ουσία της υπόθεσης. Αυτή διαχώρισε την κλασική μορφή χειραγώγησης για ιδίο αγωνιστικό όφελος, όπως εν προκειμένω την κατάκτηση του τουρκικού πρωταθλήματος 2010-2011 και τη χειραγώγηση της επέλευσης συγκεκριμένων γεγονότων με σκοπό το οικονομικό κέρδος από το στοίχημα π.χ το πρώτο κόρνερ του αγώνα να είναι υπέρ της φιλοξενούμενης ομάδας ή την επίδειξη συγκεκριμένου αριθμού κιτρίνων καρτών σε ποδοσφαιριστές της μίας ομάδας. Πρόκειται για το λεγόμενο spot fixing, τη σύγχρονη έκφανση της χειραγώγησης στο ποδόσφαιρο. Η νομολογιακή διάπλαση της έννοιας, η διάκρισή της από την εν στενή έννοια χειραγώγηση αποτέλεσε έναν πρώιμο τρόπο αντιμετώπισης του ολοένα

εξελισσόμενου φαινομένου και προλείανε το έδαφος για τον επιγενόμενο ορισμό της χειραγώγησης στη Σύμβασης Μακόλεν.

Στο συνήθως εξεταζόμενο στην παρούσα εργασία και εν γένει στις υποθέσεις χειραγώγησης του CAS, δεδικασμένο, η σύνθεση έκρινε ότι συντρέχει παραβίαση του, λόγω ανεπίτρεπτης μεταβολής της ιστορικής βάσης της υπόθεσης, ήτοι η Επιτροπή Εφέσεων της UEFA εξέτασε πέραν των πέντε αγώνων της Επιτροπής Ηθικής της UEFA. Μάλιστα, η σύνθεση προέβη σε περαιτέρω συστολή των εξεταζόμενων αγώνων, καθώς έκρινε ατεκμηρίωτη την καταγγελία για τον αγώνα της ενάγουσας με την Karabukspor. Επίσης, δεν προέκυψε παραβίαση της αρχής *ne bis in idem*, διότι η διαδικασία των δύο σταδίων αποκλείει την παραβίαση της παραπάνω αρχής. Στην προκείμενη περίπτωση, διακρίνονται η διοικητική με την πειθαρχική διαδικασία, όπως και η εθνική με την ευρωπαϊκή εμβέλεια και κατά συνέπεια ενδεχόμενη απαλλαγή από το τούρκικο δικαιοδοτικό όργανο δεν παρακωλύει το αντίστοιχο ευρωπαϊκό από την εκ νέου εξέταση της υπόθεσης και την έκδοση διαφορετικού διατακτικού. Η επιβολή του ενιαύσιου αποκλεισμού από το δικαιοδοτικό όργανο της Π.Ο της Τουρκίας για το επερχόμενο CL ισοδυναμεί με αποκλεισμό από την UEFA. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ευχέρεια επέμβασης της UEFA σε υποθέσεις χειραγώγησης εθνικής εμβέλειας δεν είναι απεριόριστη, αλλά είναι κανονιστικά συμβατή κατά τη σύνθεση όταν οι εμπλεκόμενοι θεμελιώνουν δικαίωμα συμμετοχής σε ευρωπαϊκές διοργανώσεις.

Ως προς τον αγώνα *Gençlerbirliği SK v. Fenerbahçe* (7 March 2011), η σύνθεση αξιολόγησε πρότερες, σύγχρονες και ύστερες του συγκεκριμένου αγώνα απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες, ικανοποιήθηκε επαρκώς ότι έλαβε χώρα απόπειρα χειραγώγησης από μέλος του ΔΣ της ενάγουσας απευθυνόμενη προς αντίπαλο ποδοσφαιριστή, χωρίς να αποδειχθεί η εσκεμμένη αλλοίωση του αποτελέσματος. Ομοίως ως προς τις αναμετρήσεις *Fenerbahçe v. IBB Spor* (1 May 2011), *Fenerbahçe v. MKE Ankaragücü* (15 May 2011), *Sivasspor v. Fenerbahçe* (22 May 2011). Η σύνθεση βασίστηκε στο αποδεικτικό υλικό των τούρκικων αρχών, ωστόσο δεν ακολούθησε τις αποφάσεις τόσο της μη τελεσίδικης του ποινικού δικαστηρίου, όσο και των αθλητικών δικαιοδοτικών οργάνων. Πρόκειται για την επιτομή της *de novo* εξουσίας του Διαιτητικού Δικαστηρίου, ενώ η απόκλιση από το διατακτικό ποινικών αποφάσεων οφείλεται εν πολλοίς και στην ετερότητα του βαθμού απόδειξης, όπως συνέβη και στην υπόθεση CAS 2013/A/3297, η οποία θα αναλυθεί παρακάτω.

Ο ισχυρισμός περί παραβίασης δεδικασμένου περιόρισε τον αριθμό των επίμαχων αγώνων, ενώ οι άλλες αιτιάσεις της ενάγουσας κρίθηκαν αβάσιμες και κατά συνέπεια η προσφυγή της απορρίφθηκε.

Arbitration CAS 2013/A/3297 Public Joint-Stock Company “Football Club Metalist” v. Union des Associations Européennes de Football (UEFA) & PAOK FC, award of 29 November 2013

Σύμφωνα με τα πορίσματα της Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας της Ουκρανίας (FFU), ο αγώνας που διεξήχθη στις 19 Απριλίου 2008 μεταξύ των ομάδων FC Karpaty και FC Metalist ("ο ποδοσφαιρικός αγώνας") χειραγωγήθηκε. Σύμφωνα με τις αποφάσεις των δικαιοδοτικών οργάνων της FFU αξιωματούχος της FC Metalist, τιμωρήθηκε για τη συμμετοχή του στη χειραγωγή του Ποδοσφαιρικού αγώνα. Επιπλέον, οι δύο εμπλεκόμενοι σύλλογοι, θεωρήθηκαν υπεύθυνοι για τη συμπεριφορά των παικτών και των αξιωματούχων τους με βάση την αρχή της αντικειμενικής ευθύνης και κατά συνέπεια η ενάγουσα αποκλείστηκε από τους αγώνες διαβάθμισης του Champions League και αντικαταστάθηκε από τον ΠΑΟΚ, τον οποίο είχε αποκλείσει αγωνιστικά στον προηγούμενο προκριματικό γύρο.

Αρχικά, η σύνθεση όφειλε να διερευνήσει την ύπαρξη ή την έλλειψη νομικής βασιμότητας της προσβαλλόμενης απόφασης της Επιτροπής Εφέσεων. Από τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 2.05 RCL (Regulation of Champions League), αλλά και από νομολογιακά προηγούμενα, π.χ CAS 2009/A/1879, προκύπτει μεταξύ άλλων ότι η UEFA έχει δυνητική ευχέρεια και όχι δέσμευση αξιοποίησης των αποφάσεων εθνικών, διεθνών δικαστηρίων και έτερων διαιτητικών οργάνων. Επομένως, η απόκλιση ή η έλλειψη αξιοποίησης των πορισμάτων των άλλων αποφάσεων δεν παρακωλύει την αξιοποίησή τους από το CAS. Η αναζήτηση της ουσιαστικής αλήθειας συνιστά τη βασική αποδεικτική προτεραιότητα γι' αυτό έστω και με το μη προσήκοντα τρόπο αρκεί να τηρούνται θεμελιώδεις δικονομικές αρχές του ελβετικού δικαίου. Η δικάσασα σύνθεση θεώρησε κατά τα ως άνω εκτιθέμενα νόμω βάσιμη την προσβαλλόμενη απόφαση.

Σύμφωνα με την εκτίμηση του Διαιτητικού Δικαστηρίου, η νομοτεχνική δομή των κρίσιμων διατάξεων, ήτοι οποιοσδήποτε σύλλογος βρέθηκε να έχει εμπλακεί από τις 27 Απριλίου 2007 σε πράξεις προκαθορισμού αποτελέσματος ενός αγώνα σε εθνικό ή

διεθνές επίπεδο θα κηρυχθεί μη επιλέξιμος για συμμετοχή σε οποιοσδήποτε διοργανώσεις της UEFA για ένα έτος, υπάγεται στην έννοια της διαφθοράς. Ο ισχύσας κατά το χρόνο τέλεσης Πειθαρχικός Κώδικας 2006-2007 όριζε παράγραφες άπασες τις πράξεις σχετικά με τη χειραγώγηση αγώνων, ενώ ο αντίστοιχος ισχύσας κατά το χρόνο εκδίκασης της υπόθεσης προέβλεπε παραγραφή. Η σύνθεση εξέλαβε την πράξη ως χωρούσα στα λεκτικά όρια της διαφθοράς, η οποία με τον Π.Κ του 2006-2007 υπέπιπε σε εικοσαετή παραγραφή καθιστώντας άνευ πρακτικού αντικρίσματος τη διαλεκτική σχετικά με την εφαρμογή του νεότερου και ειδικότερου κανονισμού, αφού με βάση αμφότερα τα κανονιστικά πλαίσια η πράξη δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή. Η επιλεγείσα υπαγωγική διαδικασία στο πραγματικό του αδικήματος της διαφθοράς και η επικουρικώς για λόγους πληρότητας προβαλλόμενη κίνηση των πειθαρχικών διαδικασιών σε βάρος της ενάγουσας το 2011, ως γεγονός διακοπής της αρξάμενης παραγραφής, θεμελίωσαν τη μη παραγραφή της πράξης.

Τέλος, η επιμέτρηση της ποινής δε θεωρήθηκε ότι αντίκειται στην αρχή της ισότητας και της αναλογικότητας, αφού ο ενιαύσιος αποκλεισμός από το επερχόμενο Champions League τελεί σε ανάλογη σχέση με το αποδιδόμενο αδίκημα της κατ' ελάχιστο έμμεσης εμπλοκής στη χειραγώγηση αγώνα, με τον επιδιωκόμενο σκοπό της προστασίας της ακεραιότητας, της εικόνας του αθλήματος και της φήμης της διοργάνωσης, ενώ αποτελεί διοικητικό μέτρο, το οποίο δεν έχει αμιγώς κατασταλακτικό χαρακτήρα. Σε δικονομικό επίπεδο, η ενάγουσα δεν απέδειξε τους ισχυρισμούς που επικαλέστηκε και δε μπόρεσε να αντικρούσει τις αιτιάσεις της εναγόμενης και κατά συνέπεια η προσφυγή της απορρίφθηκε.

CAS 2014/A/3625 Sivasspor Kulübü v. UEFA

Η ενάγουσα, ποδοσφαιρική ομάδα της ανώτατης τη τάξει κατηγορίας του τουρκικού πρωταθλήματος, επέτυχε την αγωνιστική πρόκρισή της στο Europa League της περιόδου 2014-2015, ωστόσο η εμπλοκή της στην ευρείας κλίμακας έρευνα των τουρκικών αρχών σχετικά με την εξάρθρωση εγκληματικής οργάνωσης που προκαθόριζε αποτελέσματα αγώνων για αθλητικούς και στοιχηματικούς σκοπούς που κατέληξε στην καταδίκη του προπονητή και ποδοσφαιριστών της, αποτέλεσε το λόγο

αποκλεισμού της από την επερχόμενη διοργάνωση σύμφωνα με τις αποφάσεις των δικαιοδοτικών οργάνων της UEFA.

Το άρθρο 50 του Καταστατικού της UEFA προβλέπει μεταξύ άλλων ότι η Εκτελεστική Επιτροπή μεριμνά για το σύστημα αδειοδότησης των ομάδων που θεμελιώνουν δικαίωμα συμμετοχής στις διοργανώσεις της, ενώ η τουλάχιστον έμμεση εμπλοκή κάποιας εξ' αυτών σε περιστατικό χειραγώγησης συνεπάγεται τον άμεσο αποκλεισμό της από την τρέχουσα διοργάνωση, δίχως να προκαταβάλλεται και θεμελίωση πειθαρχικής ευθύνης: (tas-cas.org) Το άρθρο 2.07 του Κανονισμού Europa League σχετικά με τα κριτήρια συμμετοχής σ' αυτό προέβλεπε ότι η μη έμμεση και άμεση εμπλοκή σε πράξεις χειραγώγησης μέχρι την έναρξη ισχύος(27-04-2007) του Καταστατικού της UEFA πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως κατά τη διαδικασία δήλωσης συμμετοχής σ' αυτές. Η υπό εξέταση απόφαση προέβη στη διάκριση μεταξύ των διοικητικών και των πειθαρχικών μέτρων. Ως προς τις διαφοροποιήσεις μεταξύ τους ισχύουν τα αυτά με τα παρακάτω αναφερόμενα στην απόφαση Arbitration CAS 2014/A/3628 Eskişehirspor Kulübü v. Union of European Football Association (UEFA). Επιπρόσθετα, μνημονεύεται και η παθητική συμπεριφορά για την πραγμάτωση της άμεσης ή έμμεσης εμπλοκής ως προς την επιβολή διοικητικών μέτρων, όπως και το πεδίο εφαρμογής τους αποκλειστικά σε νομικά πρόσωπα. Εν αντιθέσει, η παράβαση πειθαρχικών διατάξεων απαιτεί το υποκείμενο του αδικήματος να δρα ενεργητικά, ενώ το ρυθμιστικό βεληνεκές των πειθαρχικών κανονισμών καταλαμβάνει τόσο τα νομικά όσο και τα φυσικά πρόσωπα. Η μη επιλεξιμότητα λόγω μη πλήρωσης των τιθέμενων κριτηρίων συμμετοχής στον κανονισμό της διοργάνωσης συνιστά διοικητικό μέτρο παρά τις ζημιολογικές συνέπειες στην αποκλεισμένη ομάδα, αποδεικνύεται τυπικά από την υπογραφή της ανεπιφύλακτης αποδοχής του κανονιστικού οικοδομήματος της UEFA, ενώ για πολλοστή φορά η σύνθεση δέχεται το επιχείρημα της εναγόμενης περί προστασίας της ακεραιότητας και της φήμης των ποδοσφαιρικών διοργανώσεων της.

Οι απομαγνητοφωνήσεις των συνομιλιών μεταξύ των εμπλεκομένων, το συλλεγέν ανακριτικό υλικό των τουρκικών αρχών, οι αμετάκλητες αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων και το εισφερθέν αποδεικτικό υλικό από τους διαδίκους αποτέλεσαν εν συνόλω τους πυλώνες για την εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς τη διαπίστωση της φερόμενης παράβασης. Η ένσταση δεδικασμένου της ενάγουσας απορρίφθηκε λόγω της ευχέρειας και όχι της δέσμευσης της εναγόμενης από τις αποφάσεις άλλων

εθνικών, διεθνών δικαστηρίων και διαιτητικών οργάνων. Η σύνθεση ικανοποιήθηκε επαρκώς ότι ο πρόεδρος, μέλος του διοικητικού συμβουλίου και ο τερματοφύλακας της ενάγουσας χειραγώγησαν τον αγώνα με τη Fenerbahce με σκοπό ο τελευταίος και συμπαίκτης του να έχουν μειωμένη απόδοση στον επίμαχο αγώνα. Συνεπώς, η προσφυγή της ενάγουσας απορρίφθηκε.

Arbitration CAS 2014/A/3628 Eskişehirspor Kulübü v. Union of European Football Association (UEFA), award of 2 September 2014 (operative part of 7 July 2014)

Η ενάγουσα, ποδοσφαιρική ομάδα που αγωνίζεται στην πρώτη κατηγορία του τουρκικού πρωταθλήματος, επέτυχε την αγωνιστική πρόκρισή της στο Europa League της περιόδου 2014-2015, ωστόσο η εμπλοκή της στην ευρείας κλίμακας έρευνα των τουρκικών αρχών σχετικά με την εξάρθρωση εγκληματικής οργάνωσης που προκαθόριζε αποτελέσματα αγώνων για αθλητικούς και στοιχηματικούς σκοπούς που κατέληξε στην καταδίκη του προπονητή και ποδοσφαιριστών της, αποτέλεσε το λόγο αποκλεισμού της από την επερχόμενη διοργάνωση σύμφωνα με τα δικαιοδοτικά όργανα της UEFA.

Η αντικειμενική ευθύνη των ομάδων για αντικανονικές ενέργειες ή παραλείψεις των αξιωματούχων τους είναι βασική αρχή που διαπνέει το κανονιστικό οικοδόμημα της UEFA. Στην προκειμένη περίπτωση, η αποκρυστάλλωση του status του προπονητή, ήτοι εάν αυτός λογίζεται ως αξιωματούχος ή εργαζόμενος, αποτέλεσε τον οδοδείκτη για την κατάφαση της αντικειμενικής ευθύνης. Η σύνθεση διέκρινε μεταξύ του αντιπροσώπου, αυτού που ενεργεί εν ονόματι της ομάδας και οι ενέργειές του δεσμεύουν αυτή και του εργαζομένου που ενεργεί ιδίο ονόματι και δε δεσμεύει την ομάδα, αφού δεν έχει εξουσία αντιπροσώπευσής της. Τελικά, κατέληξε ότι σύμφωνα με το καταστατικό της UEFA ο προπονητής θεωρείται αξιωματούχος και η ενάγουσα υπέχει ευθύνη για τις πράξεις του.

Η επισκοπούμενη απόφαση συνεισέφερε κατά τρόπο λιτό και περιεκτικό στη διάκριση μεταξύ διοικητικών και πειθαρχικών μέτρων. Τα διοικητικά μέτρα διέπονται από το καταστατικό και τον κανονισμό του Europa League, δε χρήζουν ειδικής αιτιολογίας, δεν έχουν τιμωρητικό χαρακτήρα και η οποιαδήποτε βαθμού εμπλοκή σε χειραγώγηση αρκεί για την επιβολή τους. Αντίθετα, τα πειθαρχικά μέτρα επιβάλλονται δυνάμει του Πειθαρχικού Κώδικα της UEFA, είναι κανονιστικώς και

φύσει αιτιολογητέα, επισύρουν βαρύτερες ποινές και η διάγνωσή τους απαιτεί σωρευτικά την κατάφαση των στοιχείων της άσκησης επιρροής στην έκβαση του αγώνα, την πρόσκρουση σε θεμελιώδεις καταστατικούς σκοπούς της UEFA και την αποκόμιση του αδικαιολόγητου οφέλους. Ο ενιάυσιος αγωνιστικός αποκλεισμός της ενάγουσας από το Europa League 2014-2015 , κρίθηκε με βάση τα ως άνω μνημονευόμενα κριτήρια, ως διοικητικό μέτρο.

Η παροχή χρηματικού ποσού από τη Φενερμπαχτσέ προς τον προπονητή και τον ποδοσφαιριστή της ενάγουσας με στόχο τη δημιουργία ενός πρόσθετου ελατηρίου για καλή απόδοση στον αγώνα με την Τραμπζονσπόρ αποτελεί μείζον θέμα στην υπόθεση εν προκειμένω, αλλά και εν γένει στον αθλητισμό και δη στο ποδοσφαιρικό στερέωμα. Το “βαλιτσάκι” κατά το πάγια δημοσιογραφικά γραφόμενο, αποτελεί την επίμαχη συμπεριφορά και κατά πόσο αυτή δύναται να υπαχθεί στην αντικειμενική υπόσταση της διάταξης του άρθρου 5 του τότε ισχύοντος Πειθαρχικού Κώδικα σύμφωνα με την οποία “ όποιος δρα με παράνομο τρόπο ή ασκεί επιρροή στη διαμόρφωση αποτελέσματος ή γεγονότος αθλητικής εκδήλωσης με σκοπό να προσπορίσει σε αυτόν ή σε άλλον αθέμιτο πλεονέκτημα” Η ενάγουσα ισχυρίστηκε αρχικά ότι η συγκεκριμένη πράξη δεν ήταν πρόσφορη να ασκήσει επιρροή στην έκβαση του αγώνα, διότι ο προπονητής και ο ποδοσφαιριστής ήταν όχι μόνο υποχρεωμένοι να αποδώσουν τα μέγιστα για να νικήσει η ομάδα, αλλά θα ελάμβαναν και πρόσθετο χρηματικό ποσό σε περίπτωση νίκης δυνάμει πρόβλεψης στο συμβόλαιό τους. Εν συνεχεία, κατά την ίδια, δε συνέτρεξε παραβίαση των καταστατικών σκοπών της UEFA, καθώς είναι σημάδι των καιρών του σύγχρονου ποδοσφαίρου η κρίσιμη πράξη ως γενόμενη νομίμως σε προηγμένα πρωταθλήματα, όπως επί παραδείγματι της La Liga της Ισπανίας, και αποτελεί ένα πρόσθετο κίνητρο για τους αθλητές. Τέλος, το στοιχείο της αποκόμισης του αδικαιολόγητου πλεονεκτήματος δεν επήλθε κατά την υπερασπιστική γραμμή της ενάγουσας, αφού η εν λόγω πράξη αποτελεί κατά τα προαναφερθέντα πρόσθετο κίνητρο για την επίτευξη ενός θεμιτού σκοπού, όπως αυτός της νίκης σε μία ποδοσφαιρική αναμέτρηση. Επί των ανωτέρω, η σύνθεση δεν ικανοποιήθηκε επαρκώς από τις διαλαμβανόμενες αιτιάσεις περί μη συνδρομής της ειδικής υπόστασης του κρίσιμου αδικήματος και έκρινε ότι η παροχή ενός τέτοιου χρηματικού ανταλλάγματος εν είδει κινήτρου αντίκειται στην ισότητα των διαγωνιζομένων ομάδων μίας διοργάνωσης. Η αντίθεση στην ισότητα έγκειται, κατά τη σύνθεση, στην απόκτηση δυσανάλογου

ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος των οικονομικά εύρωστων συλλόγων έναντι των οικονομικά ασθενέστερων αντιπάλων τους. Η πρακτική αυτή δημιουργεί συνθήκες “προσδοκίας λήψης” τέτοιων bonus στις “βαθμολογικά μη ενδιαφερόμενες ομάδες” κυρίως διαρκούντων των τελευταίων αγωνιστικών ημερών, με αποτέλεσμα αυτές να επιδιώκουν τη μέγιστη αθλητική επίδοση και απόδοση υπό την αίρεση καταβολής του χρηματικού πριμ, να δημιουργούνται σκιές για την αξιοπιστία της διοργάνωσης και να αναιρείται εν τοις πράγμασι η ύπατη αξία του αγωνίζεσθαι εκ της αυτοπροαίρετης παρακίνησης. Πρέπει να τονιστεί ότι πέραν της κατάστρωσης της νομοτεχνικής δομής του κυρωτικού κανόνα και της ανάλυσής της από τη σύνθεση, διαφαίνεται ότι το ποδόσφαιρο αποτελεί κορυφαία κοινωνική εκδήλωση και η στάση του Διαιτητικού Δικαστηρίου απέναντι στην πρακτική αυτή συνιστά την προμετωπίδα για τη διαφύλαξη στο ακέραιο θεμελιωδών αθλητικών αξιών, μέσο επίτευξης των καταστατικών αρχών της εναγόμενης, της πολιτικής μηδενικής ανοχής απέναντι και στην πιο ήπια μορφή χειραγώγησης και της προάσπισης της εικόνας, της φήμης του αθλήματος και των ευρωπαϊκών διασυλλογικών διοργανώσεων.

Arbitration CAS 2016/A/4642 Phnom Penh Crown Football Club v. Asian Football Confederation (AFC), award of 6 December 2016 (operative part of 19 August 2016)

Η ιδιαιτερότητα της συγκεκριμένης διαφοράς έγκειται στην καταγγελία της ίδιας της ενάγουσας σε βάρος τεσσάρων μελών του τεχνικού επιτελείου της δια της δημοσιοποίησης ακουστικού υλικού. Πιο συγκεκριμένα, ακούγονται στιχομυθίες μεταξύ των τεσσάρων μελών με ποδοσφαιριστές της ομάδας κατά τις οποίες οι πρώτοι ζητούν από τους δεύτερους να προκαλέσουν τραυματισμό σε συμπαίκτες τους κατά τη διάρκεια της προπόνησης, ώστε η πτώση της αγωνιστικής ετοιμότητας και της απόδοσης της ομάδας να επιφέρουν την απόλυση του επικεφαλής προπονητή. Η αξιοσημείωτη αυτή ενέργεια της εναγούσας, η οποία αποτέλεσε το αφετηριακό σημείο για την ενεργοποίηση του μηχανισμού δίωξης πειθαρχικών αδικημάτων της Ασιατικής Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου(AFC), ουσιαστικά αποτέλεσε την ομολογία των πραγματικών περιστατικών της κρίσιμης εν προκειμένω κυρωτικής διάταξης του άρθρου 73.6 του Καταστατικού της AFC σύμφωνα με την οποία τιμωρείται «*όποιος εμπλέκεται τουλάχιστον έμμεσα σε οποιαδήποτε δραστηριότητα με στόχο τον καθορισμό ή την επιρροή της έκβασης ενός οποιουδήποτε αγώνα*». Συνεπώς, η ενάγουσα δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για τους προκριματικούς

αγώνες του ασιατικού Champions League σύμφωνα με το Γενικό Γραμματέα της συνομοσπονδίας.

Ο ισχυρισμός περί αναρμοδιότητας του Γ.Γ έκδοσης της απόφασης για την επιλεξιμότητα ή μη για τη συμμετοχή στη διοργάνωση του CHL αποτέλεσε το βασικό ζήτημα προς επίλυση για τη σύνθεση. Η τελευταία ανέλυσε την κρίσιμη διάταξη της παρούσης σε δύο μέρη, ήτοι στην επαρκώς τεκμηριωμένη πραγμάτωση της υπόστασης του αδικήματος και τη σε συνάρτηση μ' αυτή απόφαση περί επιλεξιμότητας. Εκ των άνωθεν, προκύπτει ότι ο έλεγχος για τη διερεύνηση της εμπλοκής στη χειραγώγηση του αγώνα δεν είναι απλός, τυπικός και διαπιστωτικός, αλλά απαιτεί ενδελεχή έρευνα και θα ήταν κανονιστικά και λογικά αδύνατο ο Γ.Γ να αποφαινεται για τη συνδρομή ή μη των προϋποθέσεων. Η γνωμοδότηση-εισήγηση επί του θέματος προσιδιάζει καλύτερα στις δυνάμεις και τα καθήκοντα ενός Γ.Γ. Επιπλέον, η σύνθεση έκρινε ότι ο Γ.Γ μπορεί να “αποφασίζει” για την επιλεξιμότητα ή μη ενός συλλόγου, εφόσον υπάρχει πόρισμα από πειθαρχική έρευνα ή απόφαση εθνικού δικαστηρίου περί της εμπλοκής σε χειραγώγηση και να επικυρώνει ουσιαστικά τα παραπάνω. Η λήψη απόφασης αποκλειστικά από το Γ.Γ επί τέτοιου μείζονος θέματος δεν ευρίσκει έρεισμα και συνιστά πρόδηλη υπέρβαση αρμοδιότητας. Η συστηματική ερμηνεία της βασικής διάταξης του Κανονισμού Διοργάνωσης περί αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Διοργάνωσης, η ενδεικτική απαρίθμηση των καθηκόντων τόσο του Γ.Γ όσο και της Ε.Δ, η κατάφαση της διοικητικής φύσης των καθηκόντων του Γ.Γ οδήγησε τη σύνθεση στο συμπέρασμα ότι η απόφαση περί επιλεξιμότητας άπτεται της αρμοδιότητας της Ε.Δ.

Arbitration CAS 2016/A/4650 Klubi Sportiv Skenderbeu v. Union Européenne de Football Association (UEFA), award of 21 November 2016 (operative part of 6 July 2016)

Η ενάγουσα, ποδοσφαιρική ομάδα που αγωνίζεται στην πρώτη κατηγορία του αλβανικού πρωταθλήματος, επέτυχε την αγωνιστική πρόκρισή της στους προκριματικούς αγώνες του UEFA Champions League της περιόδου 2016-2017, ωστόσο η εμπλοκή της στην έρευνα των οργάνων της UEFA αναφορικά με τον προκαθορισμό αποτελεσμάτων αγώνων για στοιχηματικούς σκοπούς και αποτέλεσε το λόγο αποκλεισμού της από την επερχόμενη διοργάνωση σύμφωνα με τα δικαιοδοτικά όργανα της UEFA. Αυτή προσέφυγε ενώπιον του Διαιτητικού

Δικαστηρίου με αίτημα την εξαφάνιση της απόφασης και την άρση του αποκλεισμού της.

Η διάκριση μεταξύ διοικητικών και πειθαρχικών μέτρων έχει αναλυθεί εκτενώς σε προηγούμενες αποφάσεις της παρούσας, όπως και η διοικητική φύση και η αιτιολογία αυτής του αποκλεισμού από μια ευρωπαϊκή διασυλλογική διοργάνωση, λόγω μη πλήρωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής. Σημειώνεται ότι αναγνωρίζεται και σ' αυτήν την απόφαση, η ενυπάρχουσα πειθαρχική-τιμωρητική υφή της επιβολής του προαναφερθέντος διοικητικού μέτρου και των βλαπτικών συνεπειών του για τον παραβάτη.

Ο βαθμός απόδειξης της επαρκούς ικανοποίησης, ήτοι το μεταίχιμο του μείζονος της πιθανολόγησης και του ελάσσονος της πλήρους δικανικής πεποίθησης κατά την πάγια νομολογία του Διαιτητικού Δικαστηρίου σε ομοειδείς υποθέσεις (CAS 2014/A/3625, CAS 2009/A/1920, CAS 2013/A/3258, CAS 2010/A/2267, CAS 2010/A/2172) συγκροτήθηκε από την αξιοποίηση τριών πηγών αποδείξεων, του συστήματος ανίχνευσης στοιχηματικής απάτης, των πορισμάτων της εσωτερικής έρευνας της εναγόμενης και η αντίληψη για την ακεραιότητα της ομάδας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Από την αποδεικτική αξιολόγηση προέκυψαν οι ακόλουθοι τέσσερεις επίμαχοι αγώνες Crusaders FC v. Skenderbeu ,NK Dinamo Zagreb v. Skenderbeu, Sporting Clube de Portugal v. Skenderbeu, Skenderbeu v. FC Lokomotiv Moskva. Ο πρώτος αγώνας παρουσίασε τα εξής αξιολογικά ενδιαφέροντα στοιχεία: α) σοβαρά ύποπτος ζωντανός στοιχηματισμός για την επίτευξη τετάρτου τέρματος κατά το τελευταίο μέρος της αναμέτρησης, β) πολύ κακή αμυντική λειτουργία στο αυτό μέρος του αγώνα, γ) ύποπτο ιστορικό συλλόγου. Ως προς το δεύτερο αγώνα εξήχθησαν τα παρακάτω συμπεράσματα για την ενάγουσα: α)σοβαρά ύποπτος ζωντανός στοιχηματισμός για να χάσει τον αγώνα με τουλάχιστον τρία και τέσσερα γκολ διαφορά β) Εξίσου ύποπτο ζωντανό στοίχημα για τουλάχιστον πέντε και έξι γκολ που θα μπουν γ) Κακή αμυντική λειτουργία που οδήγησε στο τελικό γκολ δ)Πολύ ύποπτο ιστορικό συμπεριλαμβανομένων προηγούμενων κλιμακώσεων σε ευρωπαϊκούς αγώνες. Όλα τα παραπάνω οδήγησαν στο τελικό συμπέρασμα περί χειραγώγησης του αγώνα για στοιχηματικούς σκοπούς. Στο δεύτερο αγώνα εντοπίστηκαν α) σοβαρά ύποπτος ζωντανός στοιχηματισμός για την επίτευξη τουλάχιστον έξι τερμάτων, β)

ύποπτο ζωντανό στοιχηματισμό για την ήττα της ενάγουσας με τουλάχιστον έξι γκολ διαφορά γ) ύποπτο ιστορικό της ενάγουσας. Το τελικό συμπέρασμα για τον αγώνα ήταν ότι έφερε κοινά χαρακτηριστικά με άλλους χειραγωγημένους αγώνες για τον προσπορισμό οικονομικού οφέλους από το στοίχημα και παρά τη μη επαλήθευση όλων των ύποπτων στοιχηματικών επιλογών, ο αγώνας κρίθηκε χειραγωγημένος. Σχετικά με τον τέταρτο αγώνα παρατηρήθηκαν α) υπέρογκα ποσά ζωντανού στοιχηματισμού στις επιλογές OVER 1,5 και OVER 2,5 συνόλου τερμάτων αγώνα β) υπέρογκα ποσά ζωντανού στοιχηματισμού στην ήττα της ενάγουσας με τουλάχιστον δύο τέρματα διαφορά γ) κακή αμυντική λειτουργία με παράλληλη μνεία σε συγκεκριμένο ποδοσφαιριστή της ενάγουσας, δ) ύποπτο ιστορικό της ενάγουσας.

Εκ των άνωθεν, αναδείχθηκε η σημασία του συστήματος ανίχνευσης στοιχηματικής απάτης στην απόδειξη πράξεων χειραγώγησης αγώνων για στοιχηματικούς σκοπούς. Το ερώτημα που εγείρεται είναι το εξής: δύναται το συγκεκριμένο αποδεικτικό μέσο να είναι αναγκαίο και επαρκές για την κατάφαση της επίμεμπτης συμπεριφοράς; Η σύνθεση εκκινεί από τον παραλληλισμό μεταξύ BFDS και ABP (Athlete's Blood Passport), μια συνηθισμένη επιλογή για το CAS να ανατρέχει σε υποθέσεις doping όταν καλείται να κρίνει υποθέσεις χειραγώγησης. Κοινός τόπος των δύο μηχανισμών είναι η ανάλυση δεδομένων από ειδικούς. Ο αφύσικος στοιχηματισμός, όπως προκύπτει από την ανάλυση των δεδομένων στοιχηματισμού, πρέπει να συνοδεύεται και από συμπεριφορές εντός αγωνιστικού χώρου, οι οποίες ακολούθως θα πρέπει να τεκμηριώνουν τα κρίσιμα στοιχηματικά γεγονότα της έκθεσης του συστήματος ανίχνευσης στοιχηματικής απάτης. Επομένως, απαιτείται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ αφύσικου στοιχηματισμού και αγωνιστικού λάθους για την απόδειξη της στοιχηματικής χειραγώγησης του αγώνα. Η αιτιώδης διαδρομή είναι κατ' ουσία η πιστοποίηση της επάρκειας του ως άνω συστήματος για τη διαπίστωση της κρίσιμης συμπεριφοράς. Άρα, το BFDS αυτό καθ' αυτό, αποτελεί αναγκαία, όχι όμως επαρκή συνθήκη για την ύπαρξη χειραγώγησης για στοιχηματικούς σκοπούς.

Παρατηρείται ότι η ανάλυση δεδομένων από ειδικούς κατατείνει στην ολοένα και πιο τεχνική υφή τέτοιων υποθέσεων. Είναι πασίδηλο ότι το αποδεικτικό υλικό συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό από άτομα με ειδικές γνώσεις. Με άλλα λόγια, σκιαγραφείται ευκρινώς ο χάρτης της αποδεικτικής διαδικασίας στις υποθέσεις

χειραγώγησης αγώνων με στοιχηματικές προεκτάσεις. Δημιουργείται το δίπολο της “αποδεικτικής διαδικασίας” μεταξύ εκθέσεων των επιφορτισμένων οντοτήτων με το BFDS και των καταθέσεων των ειδικών πραγματογνωμόνων που προσλαμβάνουν οι διάδικοι. Η νεότερη νομολογιακή τάση του Διαιτητικού Δικαστηρίου θα μπορούσε να λεχθεί ότι μετατρέπει τις υποθέσεις χειραγώγησης σε “μάχες των experts”. Απεναντίας, η ενάγουσα δεν προσέλαβε τεχνικό σύμβουλο για την αντίκρουση των ειδικών εκθέσεων και η δικονομική της στάση περιορίστηκε σε μια γενικόλογη άρνηση των επιβαρυντικών στοιχείων. Η στάση της ενάγουσας κατέδειξε, κατά την κρίση του γράφοντος, την αδυναμία “επιχειρηματολογικής προσαρμογής” στις επιταγές των νέων νομολογιακών τάσεων, του φύσει τεχνικού χαρακτήρα του αντικείμενου της δίκης και των αποδεικτικών ιδιαιτεροτήτων της στοιχηματικής χειραγώγησης. Η επίκληση του ισχυρισμού περί αυτενέργειας των ποδοσφαιριστών δεν έκαμψε το συμπαγές οικοδόμημα της αντικειμενικής ευθύνης και κατά λογική ακολουθία θεωρήθηκε τουλάχιστον έμμεση εμπλοκή των ποδοσφαιριστών της σε χειραγώγηση αγώνα. Η προσφυγή της ενάγουσας απορρίφθηκε.

Arbitration CAS 2017/A/5272 KF Skënderbeu v. Albanian Football Association (AFA), award of 13 April 2018

Η ίδια ενάγουσα με την προηγούμενη απόφαση διώχθηκε και από την εθνική ομοσπονδία ποδοσφαίρου, αφού η Επιτροπή Ηθικής αυτής της επέβαλε αφαίρεση βαθμών, καθαίρεση από τον τίτλο του πρωταθλητή και βαρύτατο χρηματικό πρόστιμο, λόγω εμπλοκής αξιωματούχων και ποδοσφαιριστών της ομάδας στη χειραγώγηση αγώνων του εγχώριου πρωταθλήματος και κυπέλλου. Η απόφαση CAS 2016/A/4650 περί απαγόρευσης συμμετοχής στο Champions League αποτέλεσε το έναυσμα για τη διενέργεια εσωτερικής έρευνας από την αλβανική ομοσπονδία ποδοσφαίρου για τη διαπίστωση αντιδεοντολογικών συμπεριφορών, ενώ ενεργοποιήθηκε και ο κρατικός μηχανισμός, αφού ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά προσώπων της ομάδας.

Το ενδιαφέρον της συγκεκριμένης απόφασης περιστρέφεται γύρω από την ερμηνευτική προσέγγιση και την αιτιολόγηση του εκδόντος την απόφαση δικαιοδοτικού οργάνου της αλβανικής ομοσπονδίας. Η σύνοψη των κρίσιμων διατάξεων επί των οποίων η Επιτροπή Ηθικής σχημάτισε τη μείζονα προκείμενη του

δικανικού συλλογισμού είναι οι ακόλουθη: Άρθρο 13 Κώδικα Δεοντολογίας Αλβανικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας περί καθολικής απαγόρευσης έμμεσης ή άμεσης συμμετοχής αξιωματούχων σε στοιχηματισμό και δη σε αγώνες που κλήθηκαν να διευθύνουν”. Άρθρο 68 Πειθαρχικού Κώδικα Αλβανικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας σύμφωνα με το οποίο η θεμελίωση ευθύνης νομικού προσώπου για πράξη προκαθορισμού αποτελέσματος και εν γένει αντίθετης στα αθλητικά ήθη συνεπάγεται υποβιβασμό στην κατώτερη κατηγορία, αφαίρεση 12 βαθμών και βαρύτατο πρόστιμο. Άρθρο 134 του αυτού κανονιστικού πλαισίου “ Τα δικαιοδοτικά όργανα δύνανται σε περίπτωση κενών δικαίου να κρίνουν με βάση τα νομολογιακά προηγούμενα και ελλείψει αυτών να κρίνουν ως πρώτοι και ύστατοι νομοθέτες. . Κατά το σκεπτικό της απόφασης το άρθρο 68 του Πειθαρχικού Κώδικα της αλβανικής ομοσπονδίας τυγχάνει ανεφάρμοστο, διότι η Επιτροπή Ηθικής ,αν και φέρουσα το βάρος της απόδειξης προς τούτο, δεν επέτυχε να αποδείξει την οιαδήποτε εμπλοκή προσώπου της ενάγουσας. Επίσης, το άρθρο 134 του αυτού νομοθετήματος συνιστά ένα οριοθετημένο κέλευσμα επίλυσης ακουσίου κενού δικαίου προς τον εφαρμοστή του κανονισμού προς αποφυγή αρνησιδικίας. Παρόμοια διάταξη εντοπίζεται και στα πρώτα άρθρα του ελβετικού αστικού κώδικα. Ο δικαιοπλαστικός χαρακτήρας της διάταξης δεν προσδίδει στο δικαστή απόλυτη ελευθερία κρίσης, αλλά πρέπει να συμπορεύεται με τη βασική αρχή του ποινικού δικαίου “κανένα έγκλημα καμία ποινή χωρίς γραπτό, ορισμένο, σαφή και προηγούμενο νόμο”. Οι διαιτητικές διαφορές προσιδιάζουν περισσότερο στο αστικό δίκαιο σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Διαιτητικού Δικαστηρίου. Η σύνθεση λαμβάνοντας υπόψη τον πειθαρχικό χαρακτήρα της διαδικασίας, τη γενική και ειδική πρόληψη που αποσκοπεί η επιβολή της πειθαρχικής ποινής, την ανάγκη για εμπέδωση ασφάλειας δικαίου στα μείζονα ζητήματα διασφάλισης αθλητικής ακεραιότητας, ούτως ειπείν, ο κοινωνός του αθλητικού στερεώματος να γνωρίζει τι απαγορεύεται και τι ποινή επισύρει η εκ μέρους του οιοδήποτε παράβαση του σαφούς αδικήματος, έκρινε ότι η παραπάνω αρχή του ποινικού δικαίου χρήζει εφαρμογής και στην παρούσα περίπτωση. Η Επιτροπής Ηθικής διέγνωσε ότι αρκεί για τη διάπραξη του πειθαρχικού αδικήματος έστω και η έμμεση εμπλοκή χωρίς αυτή να αποδίδεται σε φυσικά πρόσωπα συνδεόμενα με την ενάγουσα. Η εν λόγω αιτιολογία είναι προβληματική, προσκρούει στην απαίτηση της αρχής για σαφή νόμο για την τέλεση του εγκλήματος και την επιβολή ποινής, αντιβαίνει στον Πειθαρχικό Κώδικα της UEFA που απαιτεί περισσότερα από την κατάφαση της έμμεσης εμπλοκής, όπως έχει εκτεθεί σε

προγενέστερες αναλύσεις της παρούσας και μετατρέπει την επιβολή πειθαρχικής ποινής από in personam σε in rem. Η υπόθεση στερούταν νόμιμης βάσης και ακολούθως η προσφυγή της ενάγουσας έγινε δεκτή.

Arbitration CAS 2017/A/5173 Joseph Odartei Lamptey v. Fédération Internationale de Football Association (FIFA), award of 4 December 2017 (operative part of 2 August 2017)

Ο ενάγων, ένας διεθνής διαιτητής από τη Γκάνα, τιμωρήθηκε με ισόβιο αποκλεισμό ενασχόλησης με το άθλημα, διότι σε αγώνα που διηύθυνε μεταξύ της Νοτίου Αφρικής και της Σενεγάλης για τα προκριματικά του Μουντιάλ 2018, έλαβε δύο αποφάσεις υπέρ της γηπεδούχου προδήλως εσφαλμένες, ήτοι ο καταλογισμός ενός πέναλτυ και η μη προσήκουσα εκτέλεση ενός άμεσου ελευθέρου λακτίσματος υπέρ της γηπεδούχου. Επιπλέον, πέντε εξειδικευμένοι φορείς στην ανάλυση στοιχηματικών δεδομένων και στον εν γένει εντοπισμό φερόμενων πράξεων στοιχηματικής απάτης απέστειλαν αναφορές με κοινή μνεία ότι κατατέθηκαν υπέρογκα ποσά στη στοιχηματική επιλογή OVER 2,5 συνόλου τερμάτων αγώνα. Η τιμή της ως άνω αναφερόμενης επιλογής δε σημείωσε αύξηση προϊόντος του χρόνου, ως αναμενόταν κατά λογική ακολουθία, αλλά παρέμενε σχεδόν σταθερή και μέχρι το 41' λεπτό του αγώνα, όπου επετεύχθη το πρώτο τέρμα του αγώνα μετά την επιτυχή εκτέλεση του πέναλτυ. Μετά την επίτευξη του τρίτου τέρματος στον αγώνα παρατηρήθηκε επαναφορά των τιμών σε φυσιολογικά επίπεδα ως προς την επίτευξη ενός επόμενου τέρματος. Υποβλήθηκε συμπληρωματική έκθεση με προηγούμενους αγώνες που ορίστηκε να διευθύνει ο ενάγων, όπου παρατηρήθηκε κατάθεση υπέρογκων χρηματικών ποσών σε συνδυασμό με τις ληφθείσες αποφάσεις του ενάγοντος. Στην παραπάνω έκθεση γίνεται αναφορά ότι ο τρόπος δράσης του ενάγοντος ήταν ο καταλογισμός πέναλτυ στους μνημονευόμενους αγώνες με αποτέλεσμα οι αποφάσεις του να συντείνουν αιτιωδώς στην επίτευξη των στοιχηματικών σημείων, στα οποία είχαν κατατεθεί τεράστια ποσά. Η Πειθαρχική Επιτροπή της FIFA συνεκτιμώντας όλα τα παραπάνω έκρινε ένοχο τον ενάγοντα επιβάλλοντας του ποινή ισόβιου αποκλεισμού. Την αυτή απόφαση έλαβε και η Επιτροπή Εφέσεων. Ο ενάγων προσέφυγε ενώπιον του CAS.

Στην ακροαματική διαδικασία ο ενάγων παραδέχθηκε την εσφαλμένη του απόφαση για καταλογισμό πέναλτυ, ωστόσο αρνήθηκε ότι αυτή ελήφθη ένεκα δόλου, αλλά λόγω κακού οπτικού πεδίου και παράλειψης ενημέρωσης από τον πλησιέστερο στη φάση α' βοηθό διαιτητή. Οι ειδικοί πραγματογνώμονες κατέθεσαν κρίσεις που επιβεβαίωσαν τις εκθέσεις των φορέων στοιχηματικής παρακολούθησης και ανάλυσης (Sportradar, Starlizard κτλ)

Στο επίκεντρο της νομικής ανάλυσης της σύνθεσης τέθηκε η διάταξη του άρθρου 69 παρ.1 του Πειθαρχικού Κώδικα της FIFA σύμφωνα με την οποία αυτός που συνωμοτεί για την εκ των προτέρων διαμόρφωση αποτελέσματος ή πράττει αντίθετα στην αθλητική ηθική τιμωρείται με αποκλεισμό και πρόστιμο, ενώ σε σοβαρές περιπτώσεις επιβάλλεται ισόβιος αγωνιστικός αποκλεισμός. Η ερμηνευτική προσέγγιση της κρίσιμης πειθαρχικής διάταξης διήλθε μέσω της εξειδίκευσης του όρου conspires.Ο ισχυρισμός του ενάγοντος περί τουλάχιστον δυαδικής ή “συναυτουργικής” φύσης της συνωμοσίας στην αντικειμενική υπόσταση του πειθαρχικού παραπτώματος και η έλλειψη αυθεντικής απόδοσης του νοήματός της από οποιοδήποτε ποδοσφαιρικό κανονισμό αποτέλεσε τη βασική αιτίαση με σκοπό την απαλλαγή του. Η σύνθεση αρχικά έδωσε προτεραιότητα στη γραμματική ερμηνεία του επίμαχου όρου και εστίασε στη γλωσσική εκφορά του. Πράγματι, ερμηνεύοντας σημασιολογικά και συντακτικά κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για το ρήμα to conspire και όχι για το ουσιαστικό conspiracy, όπως επικαλείται ο ενάγων. Επομένως, ο όρος συνδεόταν με το υποκείμενο του πειθαρχικού αδικήματος(anyone) και όχι με την αποδιδόμενη στην ελληνική γλώσσα, συνωμοσία για την επίτευξη των λοιπών όρων της αντικειμενικής υπόστασης. Η συνολική διεργασία δεν εξαντλήθηκε στη στενή γραμματική ερμηνεία, αλλά με αφετηριακό θεμέλιο και σημασιολογικό όριο αυτή, η σύνθεση επέλεξε να την αποκρυσταλλώσει μέσω συνδυασμού ερμηνευτικών μεθόδων. Ειδικότερα, ο αποχρωματισμός της συντελέστηκε από ένα κράμα γραμματικής, τελολογικής(σκοπός της διάταξης η διαφύλαξη της ακεραιότητας του ποδοσφαίρου), συστηματικής(η θέση της διάταξης ως μέρος μίας ευρύτερης ενότητας διατάξεων στο εσωτερικό του κρίσιμου νομοθετήματος)και ιστορικής ερμηνείας(άντληση επεξηγηματικών πληροφοριών μέσω αναδίφησης παλαιότερων εγγράφων και εγκυκλίων για την καταπολέμηση της χειραγώγησης αγώνων). Η απόφαση κατέδειξε δια της υπαγωγής της ιδιότητας του αξιωματούχου αγώνα στη διακεκριμένη

παραλλαγή που επισύρει ισόβιο αποκλεισμό, τον αξονικής σημασίας ρόλο του στη διασφάλιση της ακεραιότητας του αθλήματος. Η προσφυγή του ενάγοντος απορρίφθηκε.

Επί πλέον, η απόφαση κάμπει τον κανόνα του field of play doctrine, όπως αυτός έχει διαπλαστεί από το CAS. Σύμφωνα με αυτήν, οι αποφάσεις των αξιωματούχων του αγώνα είναι οριστικές, πρέπει να γίνονται σεβαστές απ' όλους τους εμπλεκόμενους και το Διαιτητικό Δικαστήριο κατ' εξαίρεση επιλαμβάνεται υποθέσεων με αίτημα την αναθεώρηση αποφάσεων αξιωματούχων του αγώνα αποκλειστικά σε περιπτώσεις διαφθοράς, δόλιας συμπεριφοράς και προκατάληψής του(CAS 2015/A/4208). Κατά τα διαλαμβανόμενα στην ίδια απόφαση, ο δικαιολογητικός λόγος καθιέρωσης αυτού του κανόνα είναι η ιδιωτική αυτονομία των αθλητικών οργανισμών, η ανάγκη απρόσκοπτης διεξαγωγής των αγώνων, ήτοι αυτοί να κρίνονται εντός του αγωνιστικού χώρου και όχι ο αθλητισμός να τραπεί σε μια πλημμυρίδα άσκησης ενδίκων μέσων, οι ειδικές γνώσεις των αξιωματούχων επί των κανόνων του παιχνιδιού, οι ιδιαιτερότητες του κάθε αθλήματος και η καλόπιστη θέαση της ενάσκησης των διαιτητικών καθηκόντων εκ μέρους του αθλητικού στερεώματος. Η συγκεκριμένη αρχή απαιτεί αδιάσειστα αποδεικτικά μέσα για να καμφθεί, όπερ και εγένετο στην προκειμένη περίπτωση.

Arbitration CAS 2018/A/5734 KS Skënderbeu v. Union des Associations Européennes de Football (UEFA), award of 12 July 2019

Η συγκεκριμένη απόφαση πραγματεύτηκε το πειθαρχικό σκέλος της διενεργηθείσας έρευνας, η οποία κατέληξε στην απόφαση Arbitration CAS 2016/A/4650, σύμφωνα με το διατακτικό της οποίας, επιβλήθηκε απαγόρευση συμμετοχής της ενάγουσας στη διοργάνωση του Champions League για χρονικό διάστημα ενός έτους. Ως προς το πραγματικό μέρος της υπόθεσης ισχύουν τα παρατιθέμενα στο οικείο κεφάλαιο της παραπάνω απόφασης.

Η ενάγουσα επικαλέστηκε παραβίαση της αρχής ne bis in idem, επί τη βάση της ακυρότητας της προκείμενης διαδικασίας, ένεκα του ήδη επιβληθέντος μονοετούς αποκλεισμού. Η σύνθεση ενστερνίστηκε τη δυαδική διαδικασία(two stage process), κατά την οποία διαχωρίζεται η διοικητική από την πειθαρχική διαδικασία(CAS 2013/A/3256) και δεν παραβιάζει την βασική αυτή αρχή. Συν τοις άλλοις, αναγνωρίζεται η ρυθμιστική λειτουργία της διοικητικής διαδικασίας και η ανάγκη για

την άμεση ενεργοποίηση των δικαιοδοτικών οργάνων του ποδοσφαίρου σε περιπτώσεις χειραγώγησης, καθώς ενδεχόμενη βραδύτητα και κωλυσιεργία θα προκαλούσε σοβαρό πλήγμα στην ακεραιότητα, τη φήμη και την εικόνα του αθλήματος και των ευρωπαϊκών διοργανώσεων(CAS 2014/A/3625). Έτσι, η επιβολή του διοικητικού μέτρου του ενιαύσιου αποκλεισμού, λόγω μη πλήρωσης των κριτηρίων συμμετοχής των ευρωπαϊκών διοργανώσεων, αποτελεί την «προσωρινή δικαστική προστασία» του ποδοσφαιρικού κανονιστικού πλαισίου, η οποία είναι συμβατή με την αμεσότητα του αθλήματος, του πλήρους αγωνιστικού ημερολογίου στη σύγχρονη εποχή και των τηρούμενων χρονοδιαγραμμάτων για την εύρυθμη διεξαγωγή των διοργανώσεων.

Στο τυπικό μέρος της εξεταζόμενης υπόθεσης, η σύνθεση πραγματεύεται και τη διάκριση μεταξύ εγγράφων αποδεικτικών πραγματικών ισχυρισμών και ειδικών εκθέσεων. Κριτήριο διάκρισης αποτελεί το περιεχόμενο και ο συντάκτης του εγγράφου. Ως προς τις εκθέσεις των εμπειρογνομόνων, δε συνιστά κριτήριο η προέλευση του ειδικού, ήγουν είναι αδιάφορο εάν αυτός είναι ανεξάρτητος, ή εγγεγραμμένος σε κάποιο φορέα αθλητικής διακυβέρνησης ή προσληφθείς από τους διαδίκους. Η σύνθεση εκτιμά ελεύθερα τις ειδικές εκθέσεις σε περίπτωση αποκλίσεων μεταξύ τους. Η παραίτηση των ειδικών από το σχετικό μητρώο που τηρεί η UEFA δεν αναιρεί, κατά τα προλεχθέντα, τη φύση του συνταχθέντος υπ' αυτούς εγγράφου ως τεχνική έκθεση παρά μόνο συνεπάγεται την απώλεια της ιδιότητας τους ως μάρτυρα. Οι αναλύσεις επί των δεδομένων του συστήματος ανίχνευσης στοιχηματικής απάτης(εφεξής BFDS) σε συσχέτιση με τους επίμαχους αγώνες συνιστά τεχνική έκθεση, ενώ η αναφορά του BFDS αποτελεί έγγραφο που ενσωματώνει πραγματικό ισχυρισμό, σύμφωνα με τη σύνθεση.

Ειδική μνεία γίνεται τόσο για την αξιοπιστία όσο και τη διαδικασία εντοπισμού ύποπτων αγώνων του BFDS. Αρχικά, εντοπίζεται ένας ύποπτος αγώνας, και εν συνεχεία το επόμενο βήμα διακρίνεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο, ο αναλυτής που εξετάζει την υπόθεση αποφασίζει να χαρακτηρίσει τον αγώνα ως ύποπτο, ή να καθορίσει, εάν θα πρέπει να περιλαμβάνεται στη λίστα για περαιτέρω έρευνα. Για την αξιολόγησή τους, οι αναλυτές έχουν πρόσβαση σε πολλές πηγές αθλητικών πληροφοριών μέσα ενημέρωσης, ιστότοποι, βάση δεδομένων Betradar, πληροφορίες από ανταποκριτές σε πολλά χώρες κ.λπ. Επιπλέον, οι αναλυτές είναι έμπειροι σε χρηματοοικονομικές ή στοιχηματικές αγορές. Στη συνέχεια, ένας αγώνας που

βρίσκεται στη λίστα με την ένδειξη περαιτέρω ελέγχου, αναλύεται διεξοδικά στα πλαίσια ομαδικής συζήτησης των ειδικών. Απαιτείται τουλάχιστον τρεις αναλυτές να συμφωνήσουν ότι ένας αγώνας είναι ύποπτος. Ως εκ τούτου, η απόφαση δεν λαμβάνεται μονοπρόσωπα αλλά από πολλούς ειδικούς και μετά από συζήτηση. Η διασφάλιση της ομοιομορφίας στη δραστηριότητα αναφοράς υλοποιείται μέσω του εγχειριδίου που καθορίζει το πλαίσιο για τη σύνταξη εκθέσεων. Με βάση τα παραπάνω, συνάγεται ότι η τεκμηρίωση της πράξης χειραγώγησης συντελείται δια της ποιοτικής ανάλυσης π.χ εντοπισμός αγωνιστικών σφαλμάτων, των ποσοτικών πληροφοριών από το BFDS π.χ υπέρογκος στοιχηματισμός σε μία διαθέσιμη επιλογή. Η ως άνω αξιολογική συσχέτιση αποτελεί οδοδείκτη για τη διαπίστωση της ύπαρξης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ ύποπτου στοιχηματισμού και συντεινουσών προς αυτόν συμπεριφορών εντός αγωνιστικού χώρου.

Κατόπιν τούτων, η σύνθεση ικανοποιήθηκε επαρκώς για την ενοχή της ενάγουσας και δη από τις αναφορές του BFDS και τις εκθέσεις ανάλυσης αυτών. Η ποινή του αποκλεισμού από κάθε ευρωπαϊκή διοργάνωση για δέκα έτη κρίθηκε ανάλογη επί τη βάση της απόφασης CAS 2009/A/1920(8 έτη για δύο χειραγωγημένους αγώνες) και της πολιτικής μηδενικής ανοχής σε θέματα διαφθοράς της εναγόμενης. Η προσφυγή της ενάγουσας απορρίφθηκε.

Arbitration CAS/5800/2018/ Samir Arab v. Union Européenne de Football Association (UEFA), award of 14 November 2018 (operative part of 16 August 2018)

Ο Samir Arab, ποδοσφαιριστής της εθνικής ομάδας της Μάλτας U21, προσεγγίστηκε προκειμένου να ηττηθεί η ομάδα του σε δύο διεθνείς αναμετρήσεις. Αυτός αρνήθηκε την προσφορά, ωστόσο δεν ενημέρωσε έγκαιρα την ποδοσφαιρική αρχή της χώρας του, ως όφειλε. Εξ' αυτού του λόγου, το δικαιοδοτικό όργανο της UEFA επέβαλε στο συγκεκριμένο ποδοσφαιριστή 1,5 έτος ποινή απαγόρευσης ενασχόλησης με το άθλημα. Ο τελευταίος άσκησε έφεση ενώπιον του δευτεροβάθμιου οργάνου της UEFA, η οποία απορρίφθηκε και εν συνεχεία προσέφυγε στο CAS.

Το CAS εκ προοιμίου θεώρησε δυσανάλογη την επιβληθείσα ποινή, λόγω της βαρύτητας της αντικανονικής συμπεριφοράς, της νεαρής ηλικίας του παραβάτη, της

έλλειψης προσήκουσας εκπαίδευσης και ύπαρξης ενός αξιόπιστου μηχανισμού αντιμετώπισης συμπεριφορών χειραγώγησης. Η στάση του είναι επικριτική έναντι του συνόλου των δικαιοδοτικών οργάνων της UEFA, διότι τα τελευταία εξετάζουν *in abstracto* και όχι *in concreto* τις κρινόμενες υποθέσεις με αποτέλεσμα να γενικεύονται ανόμοιες επουσιωδώς ή ουσιωδώς περιπτώσεις. Απότοκο της προσβαλλόμενης απόφασης συνιστά και η τουλάχιστον επιφύλαξη κατάθεσης των δεκτών προσεγγίσεων χειραγώγησης ενώπιον των διωκτικών αρχών, συνεπεία του φόβου επιβληθησομένου αγωνιστικού αποκλεισμού, άμα τη παρακάμψει των δικαιοδοτικών οργάνων των ποδοσφαιρικών ομοσπονδιών. Αναντίρρητα, πρόκειται για διαπίστωση “ βήμα προς τα πίσω” για την καταπολέμηση του φαινομένου της χειραγώγησης αγώνων και τη διαφύλαξη της ακεραιότητας των αθλητικών διοργανώσεων, ήγουν ενός εκ των ύπατων καταστατικών σκοπών της UEFA.

Άξια μνείας στην κρινόμενη υπόθεση είναι η έννοια της «ουσιαστικής βοήθειας» και κατά πόσο δύναται να διαμορφώσει το αξιόποινο του παραβάτη αθλητή κατ’ αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του διεθνούς κώδικα για την αντιμετώπιση της φαρμακοδιέγερσης. Η παρεχόμενη βοήθεια είναι ουσιώδης αφενός όταν ο παραβάτης αποκαλύπτει όλες τις πληροφορίες που γνωρίζει και βεβαιώνει την πλήρη γνώση του γραπτά και ενυπόγραφα, αφετέρου όταν συνεργάζεται πλήρως με τις αρχές και οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι σε τέτοιο βαθμό αξιόπιστες, ώστε να αποτελούν σημαντικές αποδείξεις ή βάση για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης, ελλείψει ενεργοποίησης του διωκτικού μηχανισμού μέχρι εκείνου του χρονικού σημείου. Ο προσφεύγων ναι μεν βοήθησε τις κρατικές αρχές στην εξιχνίαση της υπόθεσης δια της καταθέσεώς του ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων της Μάλτας, ωστόσο δε κατέθεσε λιγότερα περιστατικά απ’ όσα γνώριζε κατά την κρίση της δικάσας σύνθεσης. Η κατάθεσή του συνιστά ελαφρυντική περίσταση και όχι λόγος εξάλειψης του αξιοποίνου. Η επίκληση του φόβου για ενδεχόμενα αντίποινα εκ μέρους του προσφεύγοντα αποδεικνύει τη γνώση του ως προς την υποχρέωση έγκαιρης ενημέρωσης των ποδοσφαιρικών αρχών. Επίσης, καταδεικνύεται η άγνοια του τρόπου ενημέρωσης, η οποία επιρρωνύει την προαναφερθείσα διαπίστωση του CAS περί ελλιπούς εκπαίδευσως των ποδοσφαιριστών σε συμπεριφορές που προσβάλλουν την ακεραιότητα του ποδοσφαίρου. Η προσέγγιση του ποδοσφαιριστή για την υλοποίηση προσυνηνομένου αποτελέσματος συνιστά παθητική

συμπεριφορά και αποτελεί ελαφρυντική περίσταση και λόγο ηπιότερου πειθαρχικού ελέγχου.

Arbitration CAS 2018/A/5500 Lao Toyota Football Club v. Asian Football Confederation (AFC), award of 12 June 2018 (operative part of 17 January 2018)

Στις αρχές του 2017 κινήθηκε πειθαρχική διαδικασία σε βάρος της Lao Toyota FC, πρωταθλήτρια ομάδα του Λάος, για εμπλοκή ποδοσφαιριστών της σε χειραγώγηση αγώνων ασιατικής διοργάνωσης προηγούμενης αγωνιστικής περιόδου. Η Πειθαρχική Επιτροπή της Ασιατικής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου(AFC) κήρυξε ενόχους τους πειθαρχικά διωκόμενους ποδοσφαιριστές, ωστόσο απήλλαξε το σύλλογο για την επίμεμπτη συμπεριφορά των αθλητών του. Σχεδόν 10 μήνες μετά την απαλλακτική απόφαση της Π.Ε, η Επιτροπή Δεοντολογίας της αυτής ομοσπονδίας έκρινε ότι η ομάδα ενεπλάκη τουλάχιστον έμμεσα στην ως άνω περιγραφόμενη συμπεριφορά και της επέβαλε την ποινή της μη επιλεξιμότητας στο επερχόμενο Champions League της AFC, συνεπεία παραβάσεως διατάξεως του καταστατικού της AFC και του εγχειριδίου εισόδου στο ασιατικό Champions League. Κατόπιν των ανωτέρω η ομάδα προσέφυγε στο CAS με κύριο αίτημα την εξαφάνιση της απόφασης της Επιτροπής Δεοντολογίας και την επαναφορά της συμμετοχής της στο ασιατικό Champions League.

Το βασικό επιχείρημα που επικαλέστηκε η προσφεύγουσα ήταν η παραβίαση της αρχής ne bis in idem. Σύμφωνα με αυτήν και προσαρμοζόμενη στο αθλητικό δίκαιο, ο πειθαρχικά ελεγκτέος υποβάλλεται άπαξ στην κρίση του δικαιοδοτικού οργάνου για την ίδια πράξη και ειδικότερα είναι ανεπίτρεπτη η δεύτερη δίκη όταν έχει προηγηθεί απαλλακτική απόφαση δικαιοδοτικού οργάνου στηριζόμενη στο αυτό κανονιστικό πλαίσιο. Συν τοις άλλοις, η διαδικασία που αφορούσε τη λήψη διοικητικών μέτρων προσωρινού χαρακτήρα και ολοκληρώθηκε με την απόφαση της Επιτροπής Δεοντολογίας, πρέπει να προηγείται χρονικά της διαδικασίας λήψης πειθαρχικών μέτρων.

Η AFC αντέτεινε στους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας μεταξύ άλλων ότι πέραν των καταστατικών παραβάσεων και της μη πλήρωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής στην κορυφαία διασυλλογική διοργάνωση του ασιατικού ποδοσφαίρου, υφίστανται δύο διαφορετικές και διακριτές διαδικασίες, ένεκα της ανεξαρτησίας των

δικαιοδοτικών οργάνων, του εφαρμοστέου δικαίου και των επαπειλούμενων ποινών. Αξίζει να υπογραμμισθεί ότι η κρίσιμη διάταξη που επισύρει πειθαρχική ποινή απαιτεί την ενεργή συμμετοχή του παραβάτη σε πράξη χειραγώγησης, ενώ η κατάφαση αντιβαίνουσας συμπεριφοράς στο καταστατικό και τον κανονισμό του AFC Champions League διαγιγνώσκεται με οιαδήποτε μορφή εμπλοκής στη χειραγώγηση των αγώνων. Προς επίρρωση της θέσης της, η ασιατική συνομοσπονδία επικαλέστηκε την πάταξη της χειραγώγησης ως ύπατο αξιακό θεμέλιο και πυλώνα διατήρησης της ακεραιότητας και της φήμης των διοργανώσεων.

Η δικάσασα σύνθεση κλήθηκε να διαπιστώσει εάν καταστρατηγήθηκε η αρχή *ne bis in idem*, η οποία αποτελεί και το μείζον νομικό ζήτημα της συγκεκριμένης υπόθεσης. Σύμφωνα μ' αυτήν προσαρμοζόμενη στο αθλητικό δίκαιο, ο πειθαρχικά ελεγκτέος υποβάλλεται άπαξ στην κρίση του δικαιοδοτικού οργάνου για την ίδια πράξη και ειδικότερα είναι ανεπίτρεπτη η δεύτερη δίκη όταν έχει προηγηθεί απαλλακτική απόφαση δικαιοδοτικού οργάνου στηριζόμενη στο αυτό κανονιστικό πλαίσιο. Επίσης, το δεδικασμένο (*res iudicata*) που παράγεται από μία απόφαση δικαιοδοτικού οργάνου παρακωλύει επί ποινή απαραδέκτου την εκδίκαση της ίδιας διαφοράς με τους ίδιους διαδίκους και την ίδια νομική και ιστορική βάση από το δεύτερο όργανο. Ο κανόνας της παραβίασης του *ne bis in idem* κάμπτεται όταν υπάρχει διαφορετικό όργανο και εφαρμοστέο δίκαιο π.χ απόφαση με βάση το εγχώριο δίκαιο και άλλη απόφαση με βάση το διεθνές δίκαιο και όταν υπάρχει ετερότητα της φύσης της διαφοράς, ήτοι διοικητική διαφορά προσωρινού χαρακτήρα με πειθαρχική διαδικασία οριστικής επίλυσης της διαφοράς. Η ως άνω εξαίρεση διαπλάστηκε σε προγενέστερη απόφαση του CAS (3256/A/2013, *Fenerbahce VS UEFA*), ωστόσο η ειδοποιός διαφορά μεταξύ της εξεταζόμενης και της μνημονευόμενης υπόθεσης έγκειται ότι στην προκειμένη περίπτωση εκδόθηκαν δύο αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων της αυτής αθλητικής οντότητας (AFC). Με βάση αυτή την παραδοχή και σε συνδυασμό με του κανονισμού μη διακρίνοντος γραμματική διατύπωση η σύνθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι παραβιάστηκε η αρχή *ne bis in idem*. Η επελθούσα εκ της προαναφερθείσας παραβίασης ακυρότητα δε θεραπεύτηκε, διότι δεν τηρήθηκε η προσήκουσα διάταξη της διοικητικής και της πειθαρχικής διαδικασίας. Ειδικότερα, η απόφαση της Επιτροπής Δεοντολογίας έπρεπε να προηγηθεί αυτής της Πειθαρχικής Επιτροπής, αφού εκδίκαζε διοικητική διαφορά με επαπειλούμενη ποινή προληπτικού χαρακτήρα. Εν προκειμένω, έγινε το αντίθετο και συνέβη το εξής νομικά οξύμωρο η

παροχή οριστικής δικαστικής προστασίας να προηγηθεί αυτής της προσωρινής. Το ένδικο βοήθημα της ενάγουσας έγινε δεκτό και συμμετείχε κανονικά στην ασιατική διασυλλογική διοργάνωση.

Arbitration CAS 2018/A/6075 Igor Labuts v. Football Association of Ireland (FAI), award of 17 July 2020

Ο ενάγων, τερματοφύλακας της Athlone Town fc, ομάδας Β' κατηγορίας Ιρλανδίας, αντιμετώπισε ποινή αγωνιστικού αποκλεισμού από τα δικαιοδοτικά όργανα της Π.Ο Ιρλανδίας, λόγω φερόμενης ανάμειξης του στην επέλευση της ήττας της ομάδας του με δύο τέρματα διαφορά, στην επαλήθευση της στοιχηματικής επιλογής over 1,5 τερμάτων πρώτου ημιχρόνου και over 3,5 συνολικών τερμάτων αγώνα. Τα παραπάνω προσφέρονταν σε αποδόσεις κάτω του αναμενόμενου μέχρι τη στιγμή επαληθεύσεως τους. Μετά την επαλήθευση οι προσφερόμενες αποδόσεις επανήλθαν στις αναμενόμενες τιμές για την επίτευξη του επόμενου τέρματος.

Η σύνθεση του διαιτητικού δικαστηρίου ικανοποιήθηκε επαρκώς αναφορικά με τη χειραγώγηση του αγώνα για τους προαναφερθέντες στοιχηματικούς σκοπούς, ωστόσο δεν ικανοποιήθηκε επαρκώς για την εμπλοκή του ενάγοντος τερματοφύλακα. Οι καταθέσεις των εμπειρογνομόνων στο Tactical Goalkeeping Coaching, οι αντικρουόμενες καταθέσεις των λοιπών πραγματογνομόνων αλλά και η μοναδική κάμερα λήψης του αγώνα δημιούργησαν τις αμφιβολίες που απώθησαν τη δικάσασα σύνθεση από το σχηματισμό αντίθετης και επιβαρυντικής για τον ενάγοντα δικανικής πεποίθησης. Η εξεταζόμενη απόφαση κατέδειξε, σε αντίθεση με την απόφαση CAS 2016/A/4650 Klubi Sportiv Skenderbeu v. Union Européenne de Football Association (UEFA), ότι οι εκθέσεις που εδράζονται στο σύστημα ανίχνευσης στοιχηματικής απάτης δεν είναι επαρκείς αυτές καθ' αυτές για τη διαμόρφωση της επαρκούς ικανοποίησης της σύνθεσης. Η προσφυγή του ενάγοντος έγινε δεκτή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η επισκόπηση των εξεταζόμενων υποθέσεων χειραγώγησης αγώνων στο άθλημα του ποδοσφαίρου αποτελεί τον τρόπο αντιμετώπισης του φαινομένου στον ανώτατο δικαιοδοτικό βαθμό. Κάθε κρινόμενη περίπτωση ανέδειξε πληθώρα ζητημάτων, όπως μεταξύ άλλων την εκτίμηση των αποδείξεων, τα επιμέρους αποδεικτικά μέσα, τις κρίσιμες διατάξεις ανά υπόθεση, τη θεμελίωση των νομικών κρίσεων της σύνθεσης, τη διάκριση μεταξύ προσωρινής και οριστικής παροχής δικαστικής προστασίας, την επίδραση της αρχής της αναλογικότητας στην επιμέτρηση της ποινής. Επί πλέον, η νομολογία αυτή καθ' αυτή συνεισέφερε τόσο δια της διάπλασης εννοιών, όσο και μέσω της αντοχής της στο χρόνο(Σταμάτης Κ., 2009), ήτοι πολλές αποφάσεις ορόσημα μνημονεύονται ως νομολογιακά προηγούμενα σε μεταγενέστερες αποφάσεις, στην ανάπτυξη του επιστημονικού διαλόγου για το τι εστί “χειραγώγηση αγώνων” και στη διαμόρφωση μια επαρκούς δεξαμενής πληροφοριών για το μέλλον. Σε αποδεικτικό επίπεδο, οι αναλυθείσες αποφάσεις εδράζονταν καταρχήν σε μέσα που χρησιμοποιούνται και σε άλλες διαδικασίες, με εξαίρεση το Σύστημα Ανίχνευσης Στοιχηματικής Απάτης(BFDS), το οποίο συνιστά ένα “μοναδικό και ιδιότυπο αποδεικτικό μέσο χειραγώγησης” με ευχέρεια στη διάγνωση της ατομικής ευθύνης των εμπλεκόμενων(Diaconu, et al.,2021). Το σύνολο των εξεταζόμενων υποθέσεων αφορούσε το ποδόσφαιρο στο ανώτατο επίπεδο, σε επαγγελματικές συνθήκες τέλεσής του και με μείζονα οικονομικά συμφέροντα. Επομένως, θα ήταν άτοπο να ειπωθεί ότι η νομολογία του CAS είναι η πλήρης αποτύπωση του φαινομένου στο συγκεκριμένο άθλημα, αφού δεν άγονται ενώπιον του, υποθέσεις που προέρχονται από το ερασιτεχνικό ποδόσφαιρο, όπου η υφιστάμενη κατάσταση είναι εκ διαμέτρου αντίθετη, αφού η εντοπιότητα, η μειωμένη έως ανύπαρκτη προβολή του, το καθιστούν δυσχερές πεδίο απόδειξης του φαινομένου. Επίσης, η χειραγώγηση των αγώνων δεν αποτελεί λόγο απεριόριστης αυτονομίας υπό το πρίσμα της αυτό-διακυβέρνησης του αθλητικού στερεώματος(Παπαλουκάς Μ.,2012). Οι αιτίες εμφάνισής της, ο εγκληματογενής συγχρωτισμός, οι αντιβαίνουσες στο δίκαιο συνέπειες, προκαλούν ζυμώσεις μεταξύ αθλητικής και κρατικής έννομης τάξης, οι οποίες συναρθρώνονται και δημιουργούν ένα διττό πλέγμα προστασίας, ούτως ειπείν δύο εφαπτόμενους κύκλους, όπου η τομή τους αποτελεί το κοινό πεδίο δράσης αθλητισμού και κράτους. Συνεπώς, θα ήταν χρήσιμη και η εξέταση ενός άλλου

πυλώνα υπερεθνικής εμβέλειας, τόσο για την πρόληψη, όσο και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της χειραγώγησης.

ΣΥΜΒΑΣΗ MACOLIN

Τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και οι λοιποί συμβαλλόμενοι της Σύμβασης αυτής, υπέγραψαν στο Magglingen/Macolin της Ελβετίας, στις 18 Σεπτεμβρίου 2014, σύμβαση σχετικά με την χειραγώγηση αθλητικών αγώνων. Η Ελλάδα ήταν εκ των πρώτων υπογραφουσών χωρών της σύμβασης, ενώ προέβη στην κύρωση αυτής δια του Ν 4639/2019, προσδίδοντας την εκ του Συντάγματος αυξημένη τυπική ισχύ έναντι του κοινού νόμου. Οι αποδεικτικές δυσχέρειες της παρελθούσας κοινωνικής και νομικής πραγματικότητας δύνανται ν' αντιμετωπιστούν με το νέο, ενιαίο νομικό καθεστώς που εγκαθιδρύει η σύμβαση Μακόλεν.

Κατά τα προοιμιακά αναφερόμενα στο κείμενο της Σύμβασης κρίθηκε η προέχουσα αναγκαιότητα δημιουργίας ενός παγκόσμιου μετώπου, δραστικού βεληνεκούς έναντι σε κάθε αντιβαίνουσα στα αθλητικά ιδεώδη συμπεριφορά . Σημειώθηκε ότι, οι αθλητικοί οργανισμοί ευθύνονται, ένεκα της αυτορρύθμισης και αυτοδιοίκησής τους, να διεξάγουν έρευνα και να άγουν προς διάγνωση ενώπιον των αρμοδίων οργάνων τους κάθε μορφή στρέβλωσης του αθλητισμού δίχως να παραμερίζουν τη στρατηγική κορωνίδα της διαλεκτικής συνεργασίας μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών για την από κοινού πραγμάτωση του συμβατικού σκοπού. Υπογραμμίστηκε ότι η συνεπής εφαρμογή των αρχών της χρηστής διακυβέρνησης και δεοντολογίας στον αθλητισμό είναι σημαντικός παράγοντας που συμβάλλει στην εξάλειψη της διαφθοράς, χειραγώγησης των αθλητικών αγώνων και άλλων μορφών κακής πρακτικής στον αθλητισμό. Τέλος, αναγνωρίστηκε ότι οι σύγχρονες μορφές χειραγώγησης δεν πρέπει να εκμηδενίσουν τη δυναμική ευχέρεια των κρατών για τη νομοθέτηση ενάντια σ' αυτές.

Η Σύμβαση συντίθεται από εννέα (9) κεφάλαια: Το Κεφάλαιο I (άρθρα 1 έως 3) αναφέρεται στον σκοπό, στις κατευθυντήριες αρχές και στους ορισμούς της Σύμβασης. Το άρθρο 1 αποκρυσταλλώνει το βασικό σκοπό εφαρμογής της, ήτοι την καταπολέμηση της χειραγώγησης αγώνων. Τονίζεται ότι η οποιαδήποτε πράξη χειραγώγησης συνιστά διακινδύνευση για το αθλητικό οικοδόμημα. Όπου χειραγωγούνται αγώνες διανοίγεται δρόμος για την εφαρμογή της, χωρίς ωστόσο να

παραγνωρίζεται η αξία της πρόληψης του φαινομένου. Οι ύψατες αρχές του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της νομιμότητας, της αναλογικότητας και της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων καθιερώνονται και στο άρθρο 2, ενώ το άρθρο 3 αποβλέπει στην ομοιόμορφη εφαρμογή της δια της ορολογικής συγκεκριμενοποίησης.

Το Κεφάλαιο II (άρθρα 4 έως 11) ρυθμίζει θέματα σχετικά με την πρόληψη, τη συνεργασία μέσω του εσωτερικού συντονισμού, την εκτίμηση και διαχείριση του κινδύνου από τις παράνομες δραστηριότητες στοιχηματισμού, την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση, της παρακίνησης των αθλητικών stakeholders, τη χρηματοδότηση των αθλητικών οντοτήτων, στη ρυθμιστική αρχή στοιχήματος. Το άρθρο 4 προτάσσει ως μείζον ζήτημα τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων άνευ επιβολής αυστηρών νομών και ανελαστικών ρυθμίσεων. Προς την αυτή υποστηρικτική κατεύθυνση της λήψης κρατικών πρωτοβουλιών και το άρθρο 5, το οποίο επιστείο την προσοχή για τον ελλοχεύοντα κίνδυνο από τη διόγκωση του κρίσιμου φαινομένου. Η λιτή και περιεκτική διατύπωση του άρθρου 6 περί εκπαίδευσης, κατάρτισης και έρευνας, ως τρόπος “ίαςης της ασθένειας της χειραγώγησης” συμπλέει με το πνεύμα ενθάρρυνσης προς τα Κράτη. Εν αντιθέσει μ’ αυτή, η εξαντλητική απαρίθμηση των προτεινόμενων μέτρων του επόμενου άρθρου προσβλέπει στην παρουσίαση των πολλών δυνατοτήτων που έχει ο αθλητισμός στην περιστολή του επίμαχου κινδύνου. Η αναλυτική διατύπωση δεν αναιρεί τον προτρεπτικό χαρακτήρα της Σύμβασης και θεωρεί ευκαταία την κίνηση πειθαρχικών διαδικασιών, διακριτών από τις ποινικές, αστικές και διοικητικές υπό την τήρηση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δη αυτών της ποινικής διαδικασίας. Παράλληλα οι διοικητικές διαδικασίες θα πρέπει να προκύπτουν μέσω της αμοιβαίας συναίνεσης από εθνικές αθλητικές ομοσπονδίες και διεθνείς ομοσπονδίες. Η διάταξη αυτή καθιερώθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές που εφαρμόζονται στην αντιμετώπιση της φαρμακοδιέγερσης (Αιτιολογική Έκθεση Σύμβασης). Το άρθρο 8 συνιστά υπόμνηση διασφάλισης της διαφάνειας στους συμβαλλομένους και προσταγή διακοπής της χρηματοδότησης των οντοτήτων που δρουν ενάντια των συμβατικών σκοπών. Το άρθρο 9 αναγνωρίζει τις εν γένει ρυθμιστικές αρχές ως κομβικούς εμπλεκόμενους και συνεπεία τούτου, αυτές οφείλουν να διασφαλίζουν και να εποπτεύουν την απρόσκοπτη διακίνηση πληροφοριών μεταξύ των αθλητικών φορέων και των διοργανωτών αθλητικού στοιχήματος, την τήρηση των στοιχηματικών κανόνων. Η ratio legis του επόμενου

άρθρου συνοψίζεται στην πρόληψη σύγκρουσης συμφερόντων και της κατάχρησης εκ των έσω πληροφοριών από οποιοδήποτε εμπλεκόμενο στην παροχή στοιχηματικών προϊόντων. Οι διοργανωτές του παράνομου στοιχήματος είναι μια αέναη απειλή για την αθλητική ακεραιότητα, καθώς δρουν ανεξέλεγκτα και διαφεύγουν τον εντοπισμό τους από τις δικωτικές αρχές. Το άρθρο 11 επιτάσσει στα Συμβαλλόμενα Μέρη να εξετάσουν την υιοθέτηση των πλέον πρόσφορων μέσων κατά τα εθνικά τους δίκαια για τη λυσιτελή αντιμετώπιση του παράνομου αθλητικού στοιχήματος.

Το Κεφάλαιο III (άρθρα 12 έως 14) συγκροτεί την πεμπτουσία της διαλεκτικής συνεργασίας, την ανταλλαγή πληροφοριών μέσω ενός εθνικού οργάνου από κάθε κράτος, με των διατάξεων του GDPR. Ειδικότερα, η αντιμετώπιση της χειραγώγησης των αθλητικών αγώνων υλοποιείται μέσω της ανταλλαγή πληροφοριών για διάφορα ζητήματα μεταξύ των οικείων δημόσιων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών αρχών, των αθλητικών οργανισμών, των διοργανωτών αγώνων, των διοργανωτών αθλητικού στοιχήματος και των εθνικών πλατφορμών. Η ρήτρα επιφύλαξης του άρθρου 12 στη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων και η καθιέρωση στο άρθρο 14 της σύμβασης, των αρχών της νομιμότητας, της αναγκαιότητας, της συνάφειας και της ακρίβειας στην ανταλλαγή πληροφοριών και στις εθνικές νομοτεχνικές επιλογές συνιστούν την εναρμόνιση της σύμβασης με το Γενικό Κανονισμό Προσωπικών Δεδομένων. Οι ως άνω αναφερθείσες, βασικές αρχές διαπνέουν όλο το πλέγμα των διατάξεων του ΓΚΠΔ και αποτελούν μία δικλείδα ασφαλείας για το υποκείμενο των υπό επεξεργασία δεδομένων, ενώ συνιστά ταυτόχρονα μία επίσημη υπενθύμιση δέσμευσης στα συμβαλλόμενα κράτη μέλη των απορρεουσών κανονιστικών υποχρεώσεων του ΓΚΠΔ στη λήψη των νομοθετικών μέτρων για την επίτευξη του συμβατικού σκοπού. Επίσης, ο διάυλος ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ αθλητικών φορέων και κρατικού μηχανισμού ενδέχεται να περιλαμβάνει και ενοχοποιητικές για τον πειθαρχικά διωκόμενο πληροφορίες, οι οποίες ελήφθησαν όχι πάντοτε εκούσια, αλλά δυνάμει της προβλεπόμενης στον Πειθαρχικό Κώδικα της UEFA υποχρεωτικής, επί ποινή αποκλεισμού, αναφοράς και συνεργασίας με την UEFA στα πλαίσια διενέργειας εσωτερικής έρευνας. Η αρχή *nemo tenetur se ipsum prodere ή accusare*, ήτοι ο εξαναγκασμός σε κατάθεση επιβαρυντικών περιστατικών ή ομολογίας της ενοχής ενός κατηγορουμένου και κατ' αναλογία εν προκειμένω πειθαρχικά ελεγχόμενου, σχετικά με μία αξιόποινη πράξη απαγορεύεται ρητά από το άρθρο 14 παρ.3, περ ζ' Διεθνούς Συμφώνου για τα

Ατομικά Πολιτικά Δικαιώματα(Δ.Σ.Α.Π.Δ.)(Α.Καρράς,2011). Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αθλητικών και κρατικών φορέων είναι απόρροια της τεχνικής πολυπλοκότητας του σύγχρονου πεδίου της χειραγώγησης και των αντίμετρων που λαμβάνουν οι παραβάτες για την αποφυγή επιβολής κυρώσεων σε βάρος τους (Hessert, B. 2021). Το ερώτημα που γεννάται μέσω των προαναφερθέντων άρθρων της Σύμβασης είναι κατά πόσο νόμιμη είναι η διαβίβαση αυτοενοχοποιητικών πληροφοριών από την πειθαρχική έρευνα της αθλητικής οντότητας στο μηχανισμό ποινικής δίωξης. Το επιτρεπτό ή όχι της διαβίβασης προτάθηκε να ιδωθεί υπό το φως της απόφασης Valcke του Ελβετικού Ομοσπονδιακού Διαιτητικού, ήτοι η επίκληση της μη αυτοενοχοποίησης από τον πειθαρχικά διωκόμενο ενόσω εκκρεμεί η ποινική διαδικασία, συνεπάγεται τη μη χρησιμοποίηση τέτοιων πληροφοριών από τους αθλητικούς οργανισμούς υπό την προειρημένη προϋπόθεση, της απαγόρευσης διαβίβασης οποιουδήποτε αποδεικτικού μέσου δεν εξασφαλίστηκε στην αθλητική έρευνα στην αντίστοιχη ποινική και την αποδυνάμωση της εν λόγω αρχής όταν αυτή αποτέλεσε τη *notitia criminis* για την ασκηθείσα εις βάρος του ποινική δίωξης (Hessert, B. 2021).

Το άρθρο 13 προβλέπει τη δημιουργία και λειτουργία μιας εθνικής πλατφόρμας, ως εργαλείου χρήσιμου στη μάχη για την καταπολέμηση της χειραγώγησης των αθλητικών αγώνων. Ο ορισμός της πλατφόρμας εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των Μερών και γίνεται με βάση την εθνική έννομη τάξη. Η πλατφόρμα λειτουργεί ως “κέντρο επιχειρήσεων” για την εκπλήρωση της συμβατικής αποστολής. Με βάση τη διάταξη του άρθρου 14, η υποχρέωση να συμμόρφωση στην ισχύουσα εθνική και διεθνή νομοθεσία περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η Εθνική Πλατφόρμα Αθλητικής Ακεραιότητας (Ε.Π.ΑΘΛ.Α.) συγκροτήθηκε κατ’ εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 21 του ν. 4726/2020 και της Αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΑ/ΔΥΑ/ΤΔΑΔ/ 671324/20304/4112/2917, ως αξιοποίηση της σχετικής ευχέρειας του άρθρου 13 της Σύμβασης και αποτελεί το βασικότερο εργαλείο εφαρμογής της στη χώρα μας(www.eathla.gov.gr). Σκοπός της είναι ο εθνικός συντονισμός των αρμόδιων αρχών, η διεθνής συνεργασία και η δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης προκειμένου να διασφαλισθεί η εφαρμογή των διατάξεων που ορίζονται στη Σύμβαση. Η Ε.Π.ΑΘΛ.Α. αποτελεί συλλογικό όργανο στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, στο οποίο συμμετέχουν:

1. Ο Γενικός Γραμματέας Αθλητισμού

2. Ο Διοικητής της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας
3. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων
4. Ο Αθλητικός Εισαγγελέας της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών
5. Ένας εκπρόσωπος της Ελληνικής Αστυνομίας.

Η Ε.Π.ΑΘΛ.Α. συστήνει ειδικές ομάδες εργασίας με σκοπό την υποβοήθηση του έργου της. Σε κάθε ομάδα συμμετέχουν φορείς εκτός αυτών που ανήκουν στον πυρήνα της Ε.Π.ΑΘΛ.Α., όπως για παράδειγμα η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, οι Σύνδεσμοι παικτών, προπονητών και διαιτητών, οι Διοργανώτριες Αρχές, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, οι Εταιρίες Στοιχηματισμού κ.α. Η Ε.Π.ΑΘΛ.Α. προβλέπεται να υπογράψει Μνημόνια Συνεργασίας με τους ως άνω φορείς, ενώ συστήνει ομάδες εργασίας προς υποβοήθηση του έργου της(www.epathla.gov.gr).
Ειδικότερα,

Ομάδα Εργασίας 1: Εκπαίδευση/Ευαισθητοποίηση

Αντικείμενο της Ομάδας Εργασίας 1 είναι η εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση σε θέματα χειραγώγησης αγώνων. Συγκεκριμένα, η Ομάδα Εργασίας μεριμνά για την εκπόνηση εκπαιδευτικού προγράμματος σε θέματα αθλητικής ακεραιότητας καθώς και δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των αθλητικών συντελεστών (αθλητές, προπονητές και διαιτητές). Η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ως βραχίονας της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής της οποίας ο κώδικας δεοντολογίας σε θέματα χειραγώγησης είναι δεσμευτικός, αναλαμβάνει κομβικό ρόλο στον τομέα της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης. Αντίστοιχα, οι σύνδεσμοι αθλητών, προπονητών και διαιτητών δραστηριοποιούνται ώστε να ενημερώσουν δεόντως τα μέλη τους και να οργανώσουν εκπαιδευτικά σεμινάρια, όπως και οι αντίστοιχες διοργανώτριες αρχές. Τέλος, αναπτύσσονται συνέργειες με τις Σχολές των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που έχουν ως αντικείμενο εκπαίδευσης τον αθλητισμό και αξιοποιείται η τεχνογνωσία καθώς και η ακαδημαϊκή εμπειρία αυτών σε θέματα αθλητικής ακεραιότητας. Στον τομέα της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης, η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού αναλαμβάνει τον συντονιστικό ρόλο των δράσεων.

Ομάδα Εργασίας 2: Λήψη αναφορών/Αξιολόγηση

Η Ομάδα Εργασίας 2 λαμβάνει και αξιολογεί αναφορές και καταγγελίες. Αυτές προέρχονται από αναλύσεις εταιριών που παρακολουθούν στοιχηματικές αποδόσεις, αναφορές παικτών μέσω της εφαρμογής RedButton, ανώνυμες ή επώνυμες καταγγελίες μέσω της ιστοσελίδας της Ε.Π.ΑΘΛ.Α. καθώς και αναφορές από άλλες Εθνικές Πλατφόρμες στο εξωτερικό. Η λήψη και αξιολόγηση των αναφορών εντάσσεται στο αντικείμενο έργου εξειδικευμένων στελεχών της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού (ΓΓΑ), της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ), της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛΑΣ) και της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ).

Ομάδα Εργασίας 3: Παρακολούθηση εφαρμογής

Η ομάδα εργασίας 3 παρακολουθεί την εφαρμογή του πλαισίου για τη χειραγωγή αγώνων. Μετά την αξιολόγηση των αναφορών και καταγγελιών τα πορίσματα θα διαβιβάζονται στους αρμόδιους για διερεύνηση πειθαρχικών ή ποινικών παραβάσεων. Στην πρώτη περίπτωση, οι τυχόν παραβάσεις διερευνώνται με βάση το πειθαρχικό πλαίσιο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής που εφαρμόζεται μέσω των αθλητικών ομοσπονδιών και της Ε.Ο.Ε. Οι ποινικές παραβάσεις, με βάση το άρθρο 132 του ν. 2725/1999, διερευνώνται από την Ελληνική Αστυνομία και τον Αθλητικό Εισαγγελέα. Η Ελληνική Αστυνομία, μέσω της INTERPOL, μπορεί να διαθέτει πρόσβαση και σε πληροφορίες από το εξωτερικό. Επίσης, μέσω της Ε.Π.ΑΘΛ.Α., η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων θα έχει τη δυνατότητα να επιβάλει και διοικητικές κυρώσεις. Η αλυσίδα διερεύνησης των περιστατικών θα ακολουθεί τις βασικές αρχές για τη διερεύνηση περιπτώσεων χειραγωγής αγώνων της INTERPOL και του Γραφείου για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (UNODC).(www.eptahla.gov.gr)

Η διαχείριση των καταγγελιών-αναφορών διαδραματίζει σημαίνοντα ρόλο στην υλοποίηση της αποστολής της πλατφόρμας. Η διακίνηση των πληροφοριών σχετικά με την τέλεση αδικημάτων χειραγωγής, όπως επί παραδείγματι των ποινικών διατάξεων του Ν 2725/1999, αποτελεί την πεμπτουσία της εξέτασης τέτοιων συμπεριφορών. Η Πλατφόρμα δέχεται τόσο ανώνυμες όσο και επώνυμες αναφορές και επιλαμβάνεται αυτών μέσω προτεραιοποίησής τους(triage process). Αρχικά

εξετάζεται αν η αναφορά αφορά στο ζήτημα της χειραγώγησης αγώνων. Αν πράγματι εμπίπτει στο σκοπό της ΕΠΑΘΛΑ, αξιολογείται από μικτό κλιμάκιο. Κατά την αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη ήδη διαθέσιμες πληροφορίες, αν υπάρχουν. Στη συνέχεια δημιουργείται ένα πόρισμα, βάσει του οποίου η αναφορά (α) είτε αρχειοθετείται, (β) είτε η αστυνομία αναλαμβάνει την ποινική διερεύνηση των αναφερομένων, (γ) είτε γίνεται πειθαρχική διερεύνηση από τις ομοσπονδίες, (δ) είτε και τα δύο (περιπτώσεις γ και δ). Επίσης μπορεί το πόρισμα να οδηγεί και σε ενεργοποίηση «συναγερμού» (alert) για άμεσες διοικητικές ενέργειες ή/και ειδοποίηση ξένων αρχών. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, όπως είναι η πληρότητα της περιγραφής του περιστατικού και η διασταύρωση με άλλα στοιχεία που υπάρχουν στη βάση δεδομένων της Ε.Π.ΑΘΛ.Α. ή άλλες πηγές. Η αξιολόγηση κατατάσσει τις αναφορές σε τέσσερις (4) κατηγορίες: τις «πράσινες» που τίθενται στο αρχείο λόγω μη αρμοδιότητας ή ελλείψει στοιχείων, τις «κίτρινες» για τις οποίες αναζητούνται και άλλα στοιχεία, τις «πορτοκαλί» που προωθούνται για διερεύνηση και τις «κόκκινες» που προωθούνται για άμεση διερεύνηση. (www.epathla.gov.gr) Η συγκρότηση της ΕΠΑΘΛΑ είναι μία στρατηγική κίνηση προς την ορθή και επιδιωκόμενη από το νομικό γεννήτορα αυτής, ήτοι τη Σύμβαση Μακόλεν, κατεύθυνση, ωστόσο η όποια λυσιτελής συμβολή της στην αντιμετώπιση του φαινομένου, αλλά και στην ανασυγκρότηση των εν Ελλάδι εφαρμοζόμενων πολιτικών ακεραιότητας, βρίσκεται ακόμα σε «εμβρυακό στάδιο», κυρίως λόγω του σύντομου χρόνου ζωής που έχει διανύσει έως τώρα.

Το Κεφάλαιο IV (άρθρα 15 έως 18) περιλαμβάνει μία σειρά άρθρων σχετικά με την εφαρμογή ενός πλαισίου ουσιαστικού ποινικού δικαίου και τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων εθνικών οργάνων για την επιβολή του νόμου. Το άρθρο 15 αξιώνει από τα κράτη την ποινική αντιμετώπιση εν γένει συμπεριφορών που βάλλουν κατά της ακεραιότητας, δίχως να τους υποδεικνύει τη νομοθέτηση γενικών αδικημάτων κατά της διαφθοράς ή τυποποίηση ειδικών εγκλημάτων χειραγώγησης αγώνων. Το άρθρο δεν καθιστά υποχρεωτικά τη θέσπιση ενός ενιαίου αδικήματος για τη χειραγώγηση αγώνων, αλλά εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του κάθε κράτους - μέλους της Σύμβασης είτε να εφαρμόσει την υπάρχουσα γενική νομοθεσία είτε να θεσπίσει νέα ειδικότερα αδικήματα. 4 Το άρθρο 16 επιβάλλει στα συμβαλλόμενα κράτη την ένταξη της χειραγώγησης στην ειδική υπόσταση του αδικήματος του ξεπλύματος

βρώμικου χρήματος, Η χειραγώγηση αθλητικών αγώνων συχνά διεξάγεται από διεθνείς εγκληματικές οργανώσεις και εξ' αυτού του λόγου ορίστηκε ρητά στη Σύμβαση(Αιτιολογική Έκθεση). Το άρθρο 17 έχει σκοπό τη θέσπιση ως ποινικών αδικημάτων, της συνδρομής και ενθάρρυνσης της διάπραξης των αδικημάτων που καλύπτονται από το άρθρο 15 της Σύμβασης. Στην ίδια κατεύθυνση, το άρθρο 18 έχει στόχο να εξασφαλίσει ότι, υπό προϋποθέσεις, τα νομικά πρόσωπα μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνα για αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 15 έως 17. Η ποινικοποίηση των συμπεριφορών χειραγώγησης είναι αναγκαία και πολλές φορές προτιμητέα έναντι του αθλητικού δικαίου, διότι εξασφαλίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό θεμελιώδη δικαιώματα των αθλητών που στο παρελθόν παραβιάστηκαν στα πλαίσια πειθαρχικών διαδικασιών σε συνδυασμό με την απαιτούμενη υπαιτιότητα για την πλήρωση της ειδικής υπόστασης του αδικήματος, έστω και αν ασκείται ολίγον καταχρηστικά το *ius puniendi* του εκάστοτε κράτους (Diaconu, M., & Kuhn, A. ,2019).

Το Κεφάλαιο V (άρθρα 19 έως 21) περιλαμβάνει μία σειρά άρθρων σχετικά με την καθιέρωση δικαιοδοσίας, ποινικής διαδικασίας και μέτρων εκτέλεσης (μέτρων για τη διασφάλιση των ηλεκτρονικών αποδεικτικών στοιχείων και μέτρων προστασίας) Το άρθρο 19 απαιτεί από τα κράτη να ρυθμίσει ζητήματα αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας, ενώ το άρθρο 20 θεωρεί κρίσιμη τη διατήρηση δεδομένων σε ηλεκτρονική μορφή για την πραγμάτωση της πολιτειακής αξίωσης για τον κολασμό ποινικά ενδιαφερουσών πράξεων Ως κατεπείγουσα διατήρηση των αποθηκευμένων δεδομένων στον υπολογιστή θεωρείται η δέσμη μέτρων που εξασφαλίζουν στις διωκτικές αρχές την κατεπείγουσα διατήρηση των συγκεκριμένων δεδομένων των υπολογιστών, όταν υφίστανται βάσιμες υπόνοιες απώλειας ή μεταβολής.(Αιτιολογική Έκθεση Σύμβασης) Το άρθρο 21 προτάσσει τη δημιουργία προστατευτικού πλαισίου για άτομα που κατέχουν ευαίσθητες πληροφορίες για περιστατικά χειραγώγησης, ώστε αυτά να ενθαρρυνθούν να καταθέσουν με ασφάλεια και όχι υπό το φόβο πιέσεων, απειλών ή αντιποίνων από εγκληματικές ομάδες

Το Κεφάλαιο VI (άρθρα 22 έως 25) ρυθμίζει το κυρωτικό πλαίσιο των επιβαλλόμενων μέτρων από τα συμβαλλόμενα κράτη. Η έκδοση και η στερητική της ελευθερίας ποινή είναι οι προτεινόμενες ποινές για φυσικά πρόσωπα, ενώ η απαγόρευση άσκησης δραστηριότητας συνιστά μια σοβαρή ποινή για τα νομικά

πρόσωπα. Η κατάσχεση και η δήμευση συμπληρώνουν εν είδει παρεπόμενων ποινών το κυρωτικό πλέγμα της Σύμβασης.

Το Κεφάλαιο VII (Άρθρα 26 έως 28) αφορά τη διεθνή συνεργασία σε δικαστικά θέματα, και στις εν γένει ποινικές υποθέσεις. Άξια μνείας είναι η διάταξη του άρθρου 26 παρ.3 της Σύμβασης σύμφωνα με την οποία η απαίτηση του διττού αξιοποιού καλύπτεται όταν η πράξη αποτελεί ποινικό αδίκημα τόσο για την αιτούσα χώρα όσο και για τη χώρα από την οποία ζητείται η έκδοση ανεξάρτητα από την ποινική διαβάθμιση. Επίσης, η Σύμβαση δύναται να αποτελέσει και νόμιμη βάση έκδοσης σε περίπτωση έκδοσης από αιτούν, αλλά μη συμβεβλημένο κράτος

Το Κεφάλαιο VIII (άρθρα 29 έως 31) προβλέπει τη σύσταση υπερκείμενης αρχής των εθνικών πλατφορμών, την Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία παρακολουθεί την εφαρμογή της σύμβασης, όπως προκύπτει από την ονομασία της. Επιπλέον, γνωμοδοτεί για μια ευρεία ποικιλία ζητημάτων και αφουγκράζεται την πορεία της λειτουργίας των εθνικών πλατφορμών.

Το Κεφάλαιο IX (άρθρα 32 έως 41) συγκροτεί τις τελικές διατάξεις που ρυθμίζουν ιδίως ζητήματα σχετικά με την υπογραφή και την έναρξη ισχύος της Σύμβασης, τα αποτελέσματά της και τη σχέση της με άλλες διεθνείς πράξεις, την εδαφική εφαρμογή της, τη διατύπωση επιφυλάξεων, τις τροποποιήσεις, τη διευθέτηση διαφορών, την καταγγελία και τις γνωστοποιήσεις (Αιτιολογική Έκθεση Σύμβασης). Το άρθρο 32 διατρανώνει τον ανοικτό χαρακτήρα της Σύμβασης είναι ανοικτή για υπογραφή από όλα τα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Σύμβασης, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μη μέλη, τα οποία ωστόσο έχουν συμμετάσχει στην επεξεργασία της ή είναι παρατηρητές στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Είναι δε επίσης ανοικτή για υπογραφή από οιοδήποτε άλλο μη κράτος-μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης, κατόπιν προσκλήσεως της Επιτροπής των Υπουργών. Η εν λόγω Σύμβαση υπόκειται σε κύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Η ισχύς της Σύμβασης αρχίζει την πρώτη ημέρα του μηνός που έπεται της εκπνοής τρίμηνης περιόδου από την ημερομηνία που θα έχει εκφραστεί η συναίνεση για δέσμευση από τη σύμβαση από πέντε συμβαλλόμενα Μέρη, τρία τουλάχιστον εκ των οποίων πρέπει να είναι κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το άρθρο 33 ορίζει ότι η δε θίγεται το πλέγμα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που ανέλαβαν τα υπογράφοντα κράτη από άλλες συμφωνίες, ενώ καθιερώνεται συμπληρωματική

λειτουργία της Σύμβασης σε έτερα ομοειδή νομοθετήματα, όπου καθίσταται ερμηνευτικά αναγκαίο. Το άρθρο 34 εισάγει την υποχρέωση των κρατών να λαμβάνουν μέτρα που θα εξασφαλίζουν την ασφάλεια δικαίου στις επικράτειες τους, όπως δικαστικές εγγυήσεις, ειδική αιτιολογία στη λήψη μέτρων. Η εν λόγω επιλογή συνιστά δικλείδα ασφαλείας για το κράτος δικαίου, αφού επιδιώκεται η πάταξη της αυθαιρεσίας που ενδεχομένως δύναται να εκληφθεί από τη γενικόλογη διατύπωση των συμβατικών διατάξεων, τον προτρεπτικό χαρακτήρα τους αλλά και το μεγάλο εύρος διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται στα κράτη. Το πεδίο εφαρμογής καθορίζεται, επεκτείνεται και ανακαλείται ελεύθερα από τα κράτη κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 35. Το άρθρο 36 καθιερώνει ομοσπονδιακή ρήτρα, σύμφωνα με την οποία τα συμβαλλόμενα ομοσπονδιακά κράτη δύνανται να επιφυλαχθούν για την ανάληψη συμβατικών υποχρεώσεων, ενώ ο ύστατος χρόνος διατύπωσης της επιφύλαξης ορίζεται έως την κατάθεση της κύρωσης της Σύμβασης. Η ανάκληση της επιφύλαξης γίνεται οποτεδήποτε άνευ χρονικών περιορισμών. Το άρθρο 38 εξοπλίζει τα κράτη με το δικαίωμα πρότασης τροποποίησης συμβατικών διατάξεων, ενώ το άρθρο 40 προβλέπει δικαίωμα καταγγελίας της Σύμβασης στα κράτη. Το άρθρο 39 ανάγει τη διαπραγμάτευση και την εν γένει ειρηνική επίλυση διαφορών ως πρωταρχικό μηχανισμό διαχείρισης αναφυόμενων διαφωνιών μεταξύ των κρατών σε ζητήματα που άπτονται της εφαρμογής της.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗΣ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Σύσταση κεντρικής εποπτικής αρχής για την καταπολέμηση του φαινομένου

Ο κεντρικός χαρακτήρας μίας υπερκείμενης αρχής έχει διττό σκοπό, αφενός την προώθηση και τον έλεγχο της ομοιόμορφης εφαρμογής της εκάστοτε πολιτικής ενάντια στη χειραγώγηση μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, π.χ αστυνομία, ρυθμιστική αρχή παιγνίων, εθνικές αρχές διαφάνειας και αφετέρου την απαγκίστρωση από ενδεχόμενες αγκυλώσεις, π.χ εντοπιότητα που δύναται να συμβεί σε μικρές πληθυσμιακά χώρες. Στην ελληνική πραγματικότητα η αξίωση για κεντρική αντιμετώπιση του φαινομένου επιτυγχάνεται δια της συγκρότησης της ΕΠΑΘΛΑ. Η συγκρότηση της αποβλέπει στο συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων και την παρακολούθηση της τήρησης της Σύμβασης Μακόλεν.

Σύσταση ειδικής υπηρεσίας για την αντιμετώπιση του φαινομένου

Η συγκεκριμένη πρόταση δεν ενστερνίζεται τη λογική της δημιουργίας πληθώρας υπηρεσιών με καταμερισμό αρμοδιοτήτων, οι οποίες άλλοτε εφάπτονται κι άλλοτε αντικρούονται, με αποτέλεσμα την πρόκληση περισσότερων προβλημάτων από την προσφορά λύσεων. Πρόκειται για τη μετουσίωση του εκτελεστικού σκέλους της αντιμετώπισης της χειραγώγησης. Η πρόταση δεν είναι αυστηρά προσηλωμένη σε τυπικές και ιεραρχικές νόρμες, αλλά αποτελεί στρατηγική οδηγία για την εξειδίκευση της βέλτιστης πολιτικής ακεραιότητας. Αποσκοπεί στην ταχεία, στοχευμένη και αποτελεσματική επέμβαση σε περιστατικά χρήζοντα διερεύνησης. Η διοικητική υπαγωγή του εκτελεστικού βραχίονα δύναται να προσαρμοστεί στο εκάστοτε νομικό καθεστώς, ωστόσο είναι αδήριτη ανάγκη η σύμπλευσή του με την εθνική πλατφόρμα για τη χειραγώγηση αγώνων. Η διαχείριση των πληροφοριών, η διαζώση ή ηλεκτρονική παρακολούθηση και η αξιολόγηση των καταγγελιών είναι κενό γράμμα δίχως την ύπαρξη ενός εκτελεστικού μηχανισμού όλων των παραπάνω.

Δημιουργία συνεκτικού πλαισίου για την εγκαθίδρυση καθεστώτος προστασίας μαρτύρων σε φαινόμενα χειραγώγησης αθλητικών εκδηλώσεων

Η σύγχρονη εποχή είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την κοινωνία των πληροφοριών. Ο αθλητισμός αναπόφευκτα δε θα εδύνατο να μείνει ανέγγιχτος από τη “νέα πραγματικότητα”. Το άρθρο 21 της Σύμβασης Μακόλεν προβλέπει ρητά τη λήψη των αναγκαίων μέτρων προστασίας μεταξύ άλλων και για άτομα που καταθέτουν περιστατικά σχετικά με την τέλεση ποινικών αδικημάτων χειραγώγησης. Η συγκεκριμένη διάταξη καθιερώνει μια ειδική κατηγορία μαρτύρων που χρήζουν αυξημένης προστασίας. Στην ελληνική έννομη τάξη υπάρχουν δύο τέτοιες κατηγορίες, οι προστατευόμενοι μάρτυρες του Ν 2928/2001, οι οποίοι εντάσσονται στο παραπάνω καθεστώς, εάν εισφέρουν πληροφορίες για τη δράση εγκληματικών οργανώσεων και οι μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος του άρθρου 45B Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που υπάγονται στο προστατευτικό καθεστώς παρέχοντας πληροφορίες και για ποινικά κολάσιμες πράξεις διαφθοράς. Ανεξάρτητα από τις συμβατικές υποχρεώσεις των κρατών, τα εκάστοτε ισχύοντα εθνικά δίκαια και τους αθλητικούς κανονισμούς, οι νομικές διατάξεις σχετικά με το ζήτημα των προστατευόμενων μαρτύρων για να είναι σημαίνουσες πρέπει να εξασφαλίζουν προστασία, να διακρίνονται από σαφήνεια και να παρέχουν κίνητρα στον

καταθέσαντα τα περιστατικά. Η λυσιτελής αξιοποίηση των “whistleblowers” εντοπίζεται στην αρμονική συνύπαρξη της κρατικής έννομης τάξης και των αθλητικών κανονισμών. Τα δύο κανονιστικά πλαίσια πρέπει να επικαλύπτει το ένα το άλλο και όχι να αλληλοσυγκρούονται. Σε κάθε περίπτωση, ένας αθλητής πρέπει να είναι άξιος προστασίας, κατά την κρίση του γράφοντος, όταν παρέχει καλόπιστα αυθεντικές πληροφορίες μείζονος ενδιαφέροντος για το σύγχρονο αθλητικό τοπίο. Ακόμα, πρέπει να συνεκτιμάται ο τρόπος παροχής της πληροφορίας. Προτεραιότητα στη λήψη της πληροφορίας χρειάζεται να δίδεται στην αθλητική οικογένεια του καταγγέλλοντος-αθλητή και πιο συγκεκριμένα στον υπεύθυνο ακεραιότητας αυτής. Η χρονική προτεραιότητα δε συνεπάγεται την αποσιώπηση των πληροφοριών στις κρατικές αρχές, αλλά αποσκοπεί στην κρίσιμη αρχική αντιμετώπιση ενός αναδυόμενου προβλήματος από άτομα με αυξημένες γνώσεις στο χώρο του αθλητισμού, τα οποία με την κεκτημένη τεχνογνωσία θα χειριστούν αποτελεσματικά την κατάσταση.

Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση όλων των συνδαιτυμόνων του αθλητικού οικοδομήματος

Το μέλλον της ακεραιότητας δε θα είναι ευοίωνο, εάν δεν υπάρξει ρηξικέλευθη προσέγγιση και μεταστροφή στα προγράμματα εκπαίδευσης και ενημέρωσης των ποδοσφαιριστών. Ειδικότερα, οι ολιγόλεπτες διαλέξεις, η υιοθέτηση εργαλείων-διάυλων πληροφοριών με υπερκείμενες αρχές δίχως την ενδελεχή εκπαίδευση των χρηστών τους και η ανεπιφύλακτη υπογραφή πληθώρας εγγράφων περί σεβασμού των κανόνων και ενημέρωσης αυτών επί ποινή απαγόρευσης συμμετοχής σε αθλητικές διοργανώσεις, συνθέτουν το σύγχρονο αθλητικό τοπίο στην αντιμετώπιση της χειραγώγησης. Ο αθλητής καλείται να διαχειριστεί το ανελαστικό και ανελεύθερο μονοπώλιο του ποδοσφαίρου, την τυποκρατική αντίληψη των πραγμάτων και την πλημμυρή ενημέρωση σε περίπτωση που καταστεί παθητικά δέκτης πρότασης προς χειραγώγηση αγώνα. Το σύνολο των παραπάνω είναι και οι προκλήσεις που οφείλει να αντιμετωπίσει το ποδοσφαιρικό στερέωμα. “Θύμα” της υφιστάμενης κατάστασης και χαρακτηριστικό παράδειγμα ανεπιτυχούς προγράμματος ενημέρωσης ήταν ο Samir Arab (CAS 2018/A/5800), ο οποίος όντας νέος και ουσιαστικά ανεκπαιδευτος βρέθηκε αντιμέτωπος ανάμεσα στη “Σκύλλα” των αθλητικών κανονισμών και τη “Χάρυβδη” του ποινικού μηχανισμού. Η ουσιαστική εκπαίδευση μπορεί να συνεισφέρει μέσω ενός εγχειριδίου ενεργειών σε όλες τις πιθανές περιπτώσεις που

ενδέχεται να αντιμετωπίσει ένας αθλητής στη σταδιοδρομία του. Ο σύγχρονος αθλητής χρειάζεται επικαιροποιημένη γνώση και “what if” για την πρακτική εφαρμογή αυτής.

Αναβάθμιση του ρόλου του integrity officer εντός των αθλητικών οργανισμών

Η διασφάλιση της ακεραιότητας θα ήταν κενό γράμμα, δίχως την ύπαρξη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού επί ζητημάτων αυτής. Η ανεξαρτησία των επιφορτισμένων με τον τομέα της ακεραιότητας εντός ενός αθλητικού οργανισμού ή μιας κρατικής δομής υπογραμμίζεται και στην Ολιστική Μελέτη της UEFA για το ελληνικό ποδόσφαιρο. Με γνώμονα τις παραδοχές της παραπάνω μελέτης, η λειτουργική και οργανική ανεξαρτησία των υπευθύνων ακεραιότητας αποτελεί ένα βασικό πυλώνα αναβάθμισής τους. Απαιτείται η σύσταση ομάδων ακεραιότητας πλήρους απασχόλησης και όχι μερικής ή ευκαιριακής. Οι συγκεκριμένες ομάδες πρέπει να ενσκήπτουν στα αναφεύμενα προβλήματα και να εμβαθύνουν στις ρίζες αυτών, άλλως ελλοχεύει ο κίνδυνος διόγκωσης τους, λόγω επιδερμικών και ατελέσφορων προσπαθειών. Ο υπεύθυνος ακεραιότητας, ως έχων το γενικό πρόσταγμα για την χάραξη της πολιτικής ακεραιότητας, αλλά και για την εποπτεία υλοποίησής της, οφείλει να συντονίζει τις ενέργειες της ομάδας του, να συνεργάζεται με όλους τους εμπλεκόμενους και να μεριμνά στην ορθή και λεπτομερή εκπαίδευση του αθλητικού οικοδομήματος.

ΣΥΝΟΨΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ

Το σύγχρονο αθλητικό περιβάλλον είναι δυναμικό και κατ’ επέκταση οι προκλήσεις που δύνανται να διασαλεύσουν την ακεραιότητά του είναι ποικίλες. Η τεχνολογική πρόοδος έχει καταστήσει το φαινόμενο πολυεπίπεδο και πολύπλοκο. Αυτό κατέστη σαφές και από τη μετατροπή της αποδεικτικής διαδικασίας στο CAS σε “μάχη των ειδικών.” Οι τεχνικές εκθέσεις έχουν αναχθεί σε πεμπτουσία της διαδικασίας ενώπιον του Διαιτητικού και αποτελούν αποδεικτικό διυλιστήριο για την εφαρμογή της επαρκούς ικανοποίησης από τις δικάσασες συνθέσεις. Επομένως, η εισφορά αποδεικτικού υλικού από άτομα με ειδικές γνώσεις αποτελεί καταρχήν δικλείδα ασφαλείας για όλους τους παράγοντες της διαδικασίας αλλά και του αθλήματος γενικότερα. Επίσης, παρέχει περισσότερα εχέγγυα ορθής κρίσης στους διαιτητές δικαιολογώντας την εν γένει αυστηρή μεταχείριση του CAS έναντι συμπεριφορών χειραγώγησης. Από τις επισκοπούμενες αποφάσεις προέκυψε ότι η διαφύλαξη της

ακεραιότητας και η απαρέγκλιτη τήρηση της πολιτικής μηδενικής ανοχής έναντι αυτών αποτελεί πρόταγμα για το Διαιτητικό. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που εντοπίστηκαν πρόδηλα διαδικαστικά σφάλματα και φαλκιδεύσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων(ενδεικτικά CAS 2018/A/5500), το Διαιτητικό προσηλώθηκε στην τυπική ορθότητα της διαδικασίας και επανέφερε τη δικονομική τάξη πραγμάτων δεχόμενο τα ασκηθέντα ενώπιον του ένδικα βοηθήματα.

Η ανοικτή προς οποιοδήποτε κράτος και διεθνής εδαφική εφαρμογή της Σύμβασης Μακόλεν εγκαθιδρύει κατά επίσημο τρόπο τη χειραγώγηση ως παγκόσμια μάστιγα. Το προστατευτικό πεδίο της Σύμβασης δεν πρέπει να ιδωθεί υπό το στενό πρίσμα των προτεινόμενων προς τα συμβαλλόμενα κράτη ποινικών, πειθαρχικών και διοικητικών κυρώσεων και της ανακύπτουσας αναγκαιότητας τροποποίησης των νομοθετικών τους μέτρων επί το αυστηρότερο. Ούτως ή άλλως η Σύμβαση κατά τη ρητή επιταγή του άρθρου 33 δε θίγει τα ήδη συμφωνημένα μεταξύ των κρατών ακόμα και για ζητήματα που ρυθμίζονται από αυτήν υπό την αίρεση τήρησης των βασικών σκοπών αυτής. Το διεθνές πεδίο χρειάζεται συνεργασίες για να είναι όσο περισσότερο προστατευμένο και ασφαλές. Η εν λόγω Σύμβαση αποτελεί το κέλευσμα συνεργασίας προς όλους τους εμπλεκόμενους. Φορείς εκμετάλλευσης αθλητικού στοιχήματος, αθλητικές οντότητες, κρατικές δομές, διωκτικές αρχές, εθνικές πλατφόρμες μπορούν και πρέπει να είναι ευπρόσδεκτες σε μια εν ευρεία έννοια μεγάλη ομάδα συνεργασίας για την καταπολέμηση του φαινομένου, όπως διατρανώνεται σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του νομοθετήματος. Η επιδιωκόμενη συνεργασία είναι σύμφυτη με τις επί μέρους στοχεύσεις της ανταλλαγής πληροφοριών, της εκπαίδευσης των συνδαιτυμόνων του αθλητικού γίνεσθαι και της προστασίας ειδικού καθεστώτος μαρτύρων , οι οποίες σωρευτικά πραγματώνουν τον ύψιστο συμβατικό σκοπό της Σύμβασης, την καταπολέμηση της χειραγώγησης. Επίσης, η συνεργασία μεταξύ των φορέων θα καταστήσει αποτελεσματικότερους τους υφιστάμενους μηχανισμούς αντιμετώπισης δια της επίτευξης των ως άνω αναφερομένων.

Ο εννοιολογικός προσδιορισμός και η διάπλαση του spot fixing (CAS 2013/A/3256) συνέβαλε αιτιωδώς στην ένταξή του στο πεδίο του αυθεντικού ορισμού της χειραγώγησης της Σύμβασης Μακόλεν, αφού ο εννοιολογικός αποχρωματισμός συντελέστηκε μέσω του σκεπτικού απόφασης του ύπατου αθλητικού οργάνου επίλυσης διαφορών. Πρόκειται για μια “επίσημη καταγραφή της νέας τάσης χειραγώγησης.” Ακόμα η υπόθεση Samir Arab (CAS 2018/A/5800) ανέδειξε την

παθογένεια της έλλειψης εκπαίδευσης, ενώ η φύση των εξεταζόμενων υποθέσεων δείχνει ότι οι μάρτυρες στις υποθέσεις χειραγώγησης πρέπει να υπάγονται σε ειδικό καθεστώς. Η Σύμβαση στα άρθρα 12 έως 14 προβλέπει σύσταση δομών για την αντιμετώπιση της χειραγώγησης αλλά και σύστημα διαχείρισης καταγγελιών. Οι εν λόγω δομές(πλατφόρμες) μεριμνούν και για την εκπαίδευση των εμπλεκομένων. Όλες οι προτεινόμενες λύσεις εμπερικλείουν το τρίπτυχο πρόληψη μέσω της εκπαίδευσης, χρηστή διακυβέρνηση και ενεργή κρατική συμμετοχή στον αθλητισμό,(Aquilina, D., & Chetcuti, A. ,2014). Η παρούσα ερευνητική προσέγγιση στηρίχθηκε σε δύο πυλώνες και παρουσίασε ένα βαθμό επίδρασης του ενός στον άλλον. Διάγοντας εποχές γραφειοκρατίας η λατινική ρήση “scripta manent” επαληθεύεται και στην προκειμένη περίπτωση, αφού μια παθογένεια χρειάζεται να περιβληθεί τον έγγραφο τύπο για να τεθεί στο μικροσκόπιο η αντιμετώπισή της. Το κύρος και οι αποφάσεις του διαιτητικού αποτελεί τρόπον τινά τη “σφραγίδα” του αθλητικού στερεώματος στη νομική αντιμετώπιση του προβλήματος και το “διαβατήριο” στην περιέλευση του προβλήματος στην κρατική σφαίρα προστασίας. Το spot fixing ως συστατικό στοιχείο της χειραγώγησης, η ελλιπής εκπαίδευση και η απουσία προστατευτικού πλαισίου για την ασφαλή διακίνηση της πληροφορίας αποτελούν ζητήματα που αναδείχθηκαν μέσω των εξεταζόμενων υποθέσεων της παρούσας εργασίας και μετουσιώθηκαν σε βασικές στοχεύσεις-προβλέψεις της Σύμβασης, οι οποίες οδηγούν δια της επιτεύξεώς τους στην υλοποίηση του ύψιστου σκοπού της καταπολέμησης της χειραγώγησης. Το πλέγμα διατάξεων της Σύμβασης εισάγει υποχρεωτικές ρυθμίσεις για τα συμβαλλόμενα μέρη προς επίτευξη των συμβατικών στόχων θέτοντας ένα ευρύ πλαίσιο υλοποίησή τους και χρησιμοποιώντας αρκετές προτροπές προς αυτά. Η υφιστάμενη κατάσταση της υβριδικής υποχρεωτικότητας απαντά στο που πρέπει να φτάσουν τα κράτη για την επίτευξη των συμβατικών σκοπών και όχι στο πως θα φτάσουν εκεί. Η εύρεση των μέσων επίτευξης επαφίεται κυρίως στα συμβαλλόμενα κράτη. Αυτά έχοντας παρακαταθήκη τις υποδείξεις της Σύμβασης περί ενισχυμένων συνεργασιών θα αποπειραθούν να δώσουν “σάρκα και οστά” στους τρόπους αντιμετώπισης του φαινομένου. Άραγε, αυτό δύνανται να το επιτύχουν αυτοτελώς ή απαιτείται και η σύμπραξη του αθλητικού στερεώματος; Αν ναι, πόσο εύκολο είναι εν τω πράττεσθαι να αρθούν τα ενίοτε δυσχερώς διακριτά όρια δράσης μεταξύ κρατών και αθλητισμού;

Ο σεβασμός στην υπεύθυνη αυτονομία του αθλητισμού από το κράτος με παράλληλη υιοθέτηση πολιτικών χρηστής διακυβέρνησης από τις αθλητικές οντότητες είναι η επιτομή της συμπόρευσης μεταξύ κράτους και αθλητισμού (Chappelet, J. L. ,2018). Το CAS δια των αποφάσεων του αποδέχεται ότι το αθλητικό στερέωμα διαθέτει λιγότερα μέσα αντιμετώπισης της χειραγώγησης από τα κράτη και εξ' αυτού του λόγου υιοθετεί την εφαρμογή της επαρκούς ικανοποίησης ως προσήκοντος μέτρου απόδειξης για τη διαπίστωση τέλεσης πράξεων χειραγώγησης, ενώ παράλληλα προστρέχει και σε αποφάσεις εθνικών και διεθνών δικαστηρίων για την τεκμηρίωση του σκεπτικού των αποφάσεών του. Ακόμα η παραβίαση δικαιωμάτων και αξιωμάτων, προερχομένων από άλλους κλάδους του δικαίου, όπως το δεδικασμένο, η αρχή *ne bis in idem* και η διάκριση μεταξύ προσωρινής και οριστικής δικαστικής προστασίας, σηματοδότησε άνευ ετέρου τινός την υποχώρηση της διαφύλαξης της αθλητικής ακεραιότητας έναντι της προάσπισης αυτών προς πραγμάτωση της δίκαιης δίκης. Ωστόσο, όπως χαρακτηριστικά συνέβη στην υπόθεση του Samir Arab, ενίοτε δημιουργούνται αδιέξοδα, όπου το νόμιμο είναι αντικανονικό και το παράνομο είναι κανονικό. Σε άλλες περιπτώσεις αποδεικτικά μέσα που συγκεντρώθηκαν από τις διωκτικές αρχές αποτέλεσαν αφετηρία για την κίνηση πειθαρχικής δίωξης, όχι όμως και ποινικής(CAS 2013/A/3062).

Ο ερευνητής του μέλλοντος δύναται με εφελτήριο την παρούσα εργασία να εξετάσει τη σχέση CAS και Σύμβασης Μακόλεν σε χρόνο που το πρώτο θα έχει νέες αποφάσεις στη δεξαμενή πληροφοριών του και η τελευταία θα έχει “ ωριμάσει” είτε δια της ολοένα βελτιωμένης εφαρμογής της από τα συμβαλλόμενα κράτη είτε δια της προσχώρησης νέων κρατών πέραν των υπαρχόντων. Επίσης, πρέπει να ενθαρρυνθεί κατ' αντιπαραβολή εξέταση πηγών της αθλητικής και της κρατικής έννομης τάξης, διότι τα εξαχθησόμενα συμπεράσματα θα έχουν προκύψει από τη συσχέτιση των ευρεθέντων σημείων τομής και απόκλισης και κατά συνέπεια θα δύνανται να συγκροτήσουν το βασικό θεμέλιο σύγχρονων πολιτικών ακεραιότητας(integrity policies), ενώ παράλληλα θα συγκροτήσουν ένα χρήσιμο ερευνητικό εργαλείο για τους μελετητές της αθλητικής ηθικής και δεοντολογίας αλλά και τους υπεύθυνους ακεραιότητας των αθλητικών οντοτήτων. Η αντιμετώπιση της χειραγώγησης απαιτεί σύμπραξη όλων των εμπλεκομένων, διακριτούς ρόλους, αρμονική συνύπαρξη κράτους και αθλητισμού, διότι ένα πολύπλοκο φαινόμενο, όπως αυτό της

χειραγώγησης, χρειάζεται λύσεις που θα είναι προϊόντα συνεργασιών για να περιοριστεί αυτή σε ελεγχόμενο βαθμό.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aquilina, D., & Chetcuti, A. (2014). Match-fixing: the case of Malta. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 6(1), 107-128.
- Carpenter, K. (2012). Match-Fixing in London Olympic Year Scandals, Lessons & Policy Developments. Solicitor, LLP & LawInSport.
- Chappelet, J. L. (2018). Beyond governance: The need to improve the regulation of international sport. *Sport in Society*, 21(5), 724-734.
- Chappelet, J. L., & Verschuuren, P. (2019). International Sports and Match Fixing. *The Business and Culture of Sports*.
- Council of Europe Convention of the Manipulation of Sports Competitions Magglingen/Macolin, 18.IX.2014, retrieved from www.coe.int
- Diaconu, M., Kuwelkar, S., & Kuhn, A. (2021). The Court of Arbitration for Sport jurisprudence on match-fixing: a legal update. *The International Sports Law Journal*, 21(1), 27-46.
- Diaconu, M., & Kuhn, A. (2019). Match-fixing, the Macolin convention and Swiss law: an overview. *Jusletter (jusletter. weblaw. ch)*, 16.
- Explanatory Report to the Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions Magglingen/Macolin, 18.IX.2014, retrieved from www.coe.int
- Mravec, L. (2021). Match-fixing as a Threat to Sport: Ethical and Legal Perspectives. *Studia sportiva*, 15(2), 37-48.
- Renită, G. (2020). *CRIMINAL LIABILITY FOR MANIPULATION OF AN EVENT AND FOR BET-FIXING* (Doctoral dissertation, CEP USM).
- Hessert, B. (2021). The exchange of self-incriminating information of athletes between sports organisations and law enforcement. *The International Sports Law Journal*, 1-12.
- Moriconi, M. (2018). The official football match-fixing prevention discourse as a cognitive limitation (the cases of Iberian countries). *Soccer & Society*, 19(2), 271-287.

Moriconi, M. (2020). Deconstructing match-fixing: A holistic framework for sport integrity policies. *Crime, Law and Social Change*, 74(1), 1-12.

Panagiotopoulos, Dimitrios. (2009). Αθλητικού Δικαίου Θεμέλιο (Foundation of Sports Law). Επισκόπηση Αθλητικού Δικαίου *Lex Sportiva*. 9-Έτος 2012. 29-37.

Panagiotopoulos, D. (2011). «*Sports Law. Lex Sportiva & Lex Olympica*». Ant. N. Sakkoulas

Small, S. V. The Distinction Between Legal and Illegal Betting in the Context of the Convention on the Manipulation of Sports Competitions with Reference to The Netherlands, Finland, Switzerland and Austria.

Sultanoğlu, B., Kucukkocaoglu, G., & Alp, Ö. S. (2018). Match-fixing in Turkish football super league: Fenerbahçe case. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 646-660.

Problems of proof in football clubs' disciplinary liability for match-fixing: Practice of the court of arbitration for sport (CAS)(2009–2014). *Журнал Сибиурского федерального университета. Гуманитарные науки*, 12(3).

Yilmaz, S., Manoli, A. E., & Antonopoulos, G. A. (2019). An anatomy of Turkish football match-fixing. *Trends in organized crime*, 22(4), 375-393, retrieved from www.biblio.ugent.be

Vandercruysse, L., Vermeersch, A., & Vander Beken, T. (2022). Macolin and beyond: legal and regulatory initiatives against match manipulation. *The International Sports Law Journal*, 1-18., retrieved from www.biblio.ugent.be

Αργύρης Καρράς 2011, *Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο*, 4^η έκδοση, σελ. 355-356, Νομική Βιβλιοθήκη

Παπαλουκάς, Μ. (2012). *Ευρωπαϊκή Αθλητική Αγορά. Θεωρία & Νομολογία*. Εκδοση Παπαλουκά

Κώστας Σταμάτης 2009, *Η θεμελίωση των νομικών κρίσεων Επιτομή*, Η' έκδοση, σελ. 214, Εκδόσεις Σάκκουλα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ στο σχέδιο νόμου «Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφηκε στο Magglingen/Macolin την 18η Σεπτεμβρίου 2014,

σχετικά με τη χειραγώγηση των αθλητικών αγώνων, επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της βίας στον αθλητισμό και άλλες διατάξεις» , ανακτήθηκε από www.hellenicparliament.gr

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4639/2019 ,Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφηκε στο Magglingen/Macolin τη 18η Σεπτεμβρίου 2014, σχετικά με τη χειραγώγηση των αθλητικών αγώνων, επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της βίας στον αθλητισμό, μετατροπή της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής σε Ν.Π.Ι.Δ., κύρωση του νέου καταστατικού αυτής και άλλες διατάξεις,(ΦΕΚ Α' 185/22.11.2019), ανακτήθηκε από www.culture.gov.gr

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.epathla.gov.gr

<https://jurisprudence.tas-cas.org/Help/Home.aspx>

www.tas-cas.org